മഴമംഗലഭാണം

സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു

കവിയൂർ രാമൻനമ്പ്യാർ

മലയാളത്തിൽ

തർജ്ജിമചെയ്തതു

മഴമംഗലഭാണം.

സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു
കവിയൂർ രാമൻനമ്പ്യാർ
മലയാളത്തിൽ തൎജ്ജിമചെയ്തതു.

(കോപ്പി—൧൦൦൦)

തൃശ്ശിവപേരൂർ
“കേരളകല്പദ്രുമ” അച്ചുക്കൂട്ടത്തിൽ അച്ചടിച്ചതു.
൧൦൮൭.

All rights reserved.

വില ൪ അണ.

മഴമംഗലഭാണം.

സംസ്കൃതത്തിൽനിന്ന

കവിയൂർ രാമൻനമ്പ്യാർ

മലയാളത്തിൽ

തൎജ്ജമചെയ്തതു

(കോപ്പി — ൧൦൦൦)

തൃശ്ശിവപേരൂർ

"കേരളകല്പദ്രുമം" അച്ചുക്കൂടത്തിൽ അച്ചടിച്ചതു,

൧൦൮൨.

All rights reserved.

വില ൪ അണ.

അവതാരിക.

സരസകവികുലശിരോമണിയായ 'മഴമംഗലത്തു' നമ്പൂരിയാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട സംസ്കൃതഭാണം നാടകസമ്പ്രദായത്തിൽ അഭിനയിക്കത്തക്കവണ്ണം മലയാളത്തിൽ തർജ്ജിമചെയ്യേണമെന്ന പല സ്നേഹിതന്മാരുടെ നിർബ്ബന്ധിക്കയാൽ വിടന്മാരായ പാത്രങ്ങളേയും രംഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ച ഞാൻ ഒരുവിധം തർജ്ജിമചെയ്തു.

ഇങ്ങിനെ ആയാൽ ഭാണത്തിന്റെ വൈലക്ഷണ്യം ഉണ്ടാകുമെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണ. എങ്കിലും അഭിനയസൌകര്യത്തിന്നുമാത്രം വേണ്ടി ഇപ്രകാരം ചെയ്തതാണ. അതിനാൽ ഇതിൽ അഭിജ്ഞന്മാരായിട്ടുള്ളവർ വൈരസ്യം തോന്നുകയില്ലെന്ന വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഇനി വേണമെങ്കിൽ സംസ്കൃതരീതിയിൽ ആക്കുന്നതിന്നും പ്രയാസമില്ലല്ലൊ. ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ പാഠഭേദങ്ങളും കണ്ടേക്കാം.

ഇതു തർജ്ജമചെയ്യുന്നതിൽ എനിക്ക ഏററവും സഹായിച്ചിരിക്കുന്ന ഭാഷാകവിചിന്താമണിയായ ബ്രഹ്മശ്രീ "പെഴനെല്ലിപ്പുറത്തുതയ്യാട്ടു" നാരായണൻ മൂസ്സതു അദ്ദേഹത്തിങ്കൽ ഈ പുസ്തകം സവിനയം സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈ പുസ്തകം അച്ചടിപ്പിക്കുന്നതിലേക്കായി ദ്രവ്യസഹായം ചെയ്തിട്ടുള്ള കാവിൽപുത്തേത്തുനാരായണൻ നമ്പ്യാർ അവർകളെക്കുറിച്ച ഞാൻ ഏററവും കൃതജ്ഞനായിരിക്കുന്നു.

തൃശ്ശിവപേരൂർ
൧൦൭൯ മീനം ൧൩-ാംനു } പരിഭാഷാകർത്താവ്.

മഴമംഗലഭാണം.

ഹരിഃ ശ്രീ ഗണപതയെ നമഃ
അവിഘ്നമസ്തു.

* ശ്രീഗൗരീകോപമതിൽ കലേശമകുടൻതാൻകമ്പിട്ടന്നോമൽ
ച്ചൂഡാചന്ദ്രമരീചികൊണ്ടുദ്രുതമാംയാതൊന്നുവാട്ടുന്നതേ
ഈടേറുംകാമിനീമാനസഗർവലതകത്തീടാൻകഴുത്തൊരാവും
കൂട്ടങ്ങൾക്കിമ്പമേകും യുഗളംപൊലിക്കണംനിങ്ങളേ (൧)

(നാന്ദിയുടെ അവസാനത്തിൽ സൂത്രധാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

സൂത്രധാരൻ.

* ജാത്യായത്തൊന്നലോകേ കമനികമ്പിനസമ
സമാവേശ്യവേഷന്നുതിട്ടുന്നു
ശ്രീഹ്രാസേവകൾപ്രഥിതമായി
ഭാനന്ദസ്ഥലികമാകും
പാർത്താൽബാത്തൊന്നുപൊന്നാമലയൊട
ത്തുക ചാതുരികാന്താജനത്താൽ
സാദൃശ്യംസാക്ഷാൽജയിക്കുന്നിതുജഗതി
പുകൾപൊന്നിട്ടുമക്കാമമേറെ (൨)

അത്രതന്നെയുമല്ല,

* ഉത്സവഹഗത്തോൽമന്ദമന്ദംനടക്കും
തരുണികളുടെഹാസത്തോൻജയിക്കുന്നപോലെ
പരിചിനൊടതിലല്ലോപാതല്ലിനുംജയിക്കു
ന്നതിലയാളമലർബാണൻകേളിയെപ്പെട്ടിട്ടുന്നു (൩)

വളരെ വിസ്തരിച്ചിട്ടാവശ്യമില്ല. (അല്പം അടുത്തുചെന്നു തൊഴു ത്തുംകൊണ്ടു) അല്ലയോ അല്ലയോ !! പതിന്നാല്ല ലോകങ്ങളി ലും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ആശ്ചര്യകരമായ ചരിത്രത്തോടുകൂടിയ വനാം കരിമ്പുവില്ലിന്മേൽ തൊടുക്കപ്പെട്ട പുഷ്പബാണങ്ങളെ

കൊണ്ടു സകല ജനങ്ങളുടേയും ധൈൎയ്യസാരത്തെ കളയുന്നവനും ശ്രീപരമേശ്വരന്റെ ശരീരാൎദ്ധത്തിൽ പാൎവ്വതിയാകുന്ന ജയധ്വജത്തെ നാട്ടിയവനും ആയുള്ള ഭഗവാൻ കാമദേവന്റെ യാത്രാസമയത്തിൽകൂടി വന്നവരും എല്ലാ ശാസ്ത്രസാരങ്ങളേയും അറിയുന്നവരുമായ സഭാവാസികളേ ! ഞാൻ ഈ ന്നറിയിച്ചു കൊള്ളുന്നതിനെ ഭവാന്മാർ കേട്ടാലും.

നീണ്ടുതടിച്ചിരിക്കുന്ന ഭുജദണ്ഡത്തിലുള്ള വാളിനെ കാണുമ്പോൾതന്നെ ഉണ്ടാകുന്ന ഭയം ഹേതുവായിട്ടു പാദങ്ങളിൽ വന്നു പതിക്കുന്ന ശത്രുരാജാക്കന്മാരുടെ കിരീടങ്ങളിൽ പതിച്ചിരിക്കുന്നമണിഗണങ്ങളാകുന്നനക്ഷത്രസമൂഹങ്ങളെക്കൊണ്ടു ശോഭിച്ചിരിക്കുന്ന നഖചന്ദ്രമണ്ഡലങ്ങളോടു കൂടിയവനും എല്ലാ സുന്ദരിമാരുടേയും മനസ്സാകുന്ന കണ്ണാടിയിൽ പ്രതിബിംബിച്ചിരിക്കുന്ന അതി സുന്ദരമായ രൂപത്തോടു കൂടിയവനും നീതിശാസ്ത്രമാകുന്ന മണിക്കല്ലിന്മേൽ ഉരെക്കുകകൊണ്ടു ഏറ്റവും നിശിതമായ ബുദ്ധിയിൽ സ്ഫുരിക്കുന്ന കൃത്യാകൃത്യങ്ങളോടു കൂടിയവനും സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളിൽ അതി നിപുണന്മാരായാശ്രിതന്മാരുമായ ദ്രവ്യങ്ങളുടെ ഗാനത്തിന്നു വിഷയമാക്കിച്ചെയ്യപ്പെട്ട കവിജന കാമധേനുക്കളുടെ മുഖങ്ങളിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട യശസ്സാകുന്ന പയോധാരകൊണ്ടു ലോകമെല്ലാം നിറച്ചവനും കന്ദൎപ്പസുന്ദരനായ “ രാജരാജൻ ” എന്നു പേരോടുകൂടിയ മാടമഹാരാജന്റെ നിയോഗത്താൽ, എല്ലായ്പോഴും തന്റെ ചരണാരവിന്ദങ്ങളുടെ ആരാധനത്തിൽ താല്പൎയ്യത്തോടുകൂടിയ ജനങ്ങൾക്കു കല്പലതയെപ്പോലെ ഉള്ളവളായും വലയാലയനിവാസിനിയായും ശ്രീപരമേശ്വരന്റെ വാമഭാഗത്തിന്നു അലങ്കാരഭൂതയായും ശിവകാമസുന്ദരിയായുമുള്ള ശ്രീകാമാക്ഷിയുടെ കടാക്ഷമാകുന്ന കുഴലിൽകൂടി ഒഴുകിവരുന്ന കൃപയാകുന്ന അമൃതുകൊണ്ടു എല്ലായ്പോഴും നനെക്കുകകൊണ്ടു ഉല്ലസിച്ചിരിക്കുന്ന കവിതാവൃക്ഷത്തോടുകൂടിയ ഒരു കവിയാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട ഒരു ഭാണം ഇന്നു ഞാൻ ഇവിടെ അഭിനയിപ്പാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അതിനാൽ ദയാലുക്കളായ ഭവാന്മാർ അതിൽ അവഹിതന്മാരായിരിക്കണമെന്നു അപേക്ഷി

ക്കുന്നു

(അണിയറയിൽ)

* വിടരുമരിയമാവിൻപൂമണം ചേർത്തെല്ലാ-
യിടവുമിഹവിയോഗിവ്രാതചിത്തം ദഹിപ്പി-
ച്ചടുലമലയവാതംകൊണ്ടമോദോല്ലാസ്യമായും
വടിവൊടുവിലസുന്നൂപാരമിപ്പോൾവസന്തം (൮)

സൂത്രധാരൻ—(കേട്ടതായി നടിച്ചിട്ടു) ഓഹോ! വിജ്ഞാപനം കഴിഞ്ഞ ഉടൻതന്നെ ഉചിതജ്ഞനായ വല്ലഭ വസന്തത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നു. അല്ലയോ പ്രിയതമേ! വിരഹിജനങ്ങളുടെ അന്തകനായ വസന്തം തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. അപ്രകാരം തന്നെ.

* മടുമലർശരപരിതാപമ-
തുടരെയാമിഥുനങ്ങളെമുദാതത്തിൽ
വിടനിതുപോൽകൂട്ടിച്ചേ-
ർത്തിടുമീമധുമാസമിന്നണയുന്നു (൯)

(പോയി)

(പ്രസ്താവന കഴിഞ്ഞു)

———

(അനന്തരം വിടൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— (തന്നെ നോക്കീട്ടു)

* ചായംചേറിപ്പുരംനേരത്തൊരുവസനമതുംപൊന്നുമോതിരങ്ങളും
മായംനൽകുംമതേദൃഢയുവതിമനോഹാരിയാമീയുരസ്സും [നി-
കയ്യിൽത്തങ്ങുംപൊൻകെട്ടിയവടിയുമഹോ ചന്തമെൻചാതുരീപ-
ശ്രീയുംകണ്ടിപ്പുനേർനിയതമപഹസിച്ചീടുവാൻപോരുമല്ലോ ന്ന

(ദിക്കുകളെ നോക്കീട്ടു) ഹേ! ഈ പ്രഭാതസമയം വളരെ രമണീയമായിരിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ,

* ആമോദംനല്കിനിക്കപ്പാരമുളവാക്കിക്കൊണ്ടുമാസപാനിതാ
സാമോദംകരയേറിയങ്ങുദയശൈലത്തിനു കടത്തട്ടിൽ
കാമംമാലൊടു കല്പതുല്യനിശയെക്കൂട്ടാൽനയിച്ചിപ്പൊളി
ശ്രീമൽകോകകുലംസുഖാൽപിടകളോടൊത്തൊരമ്മിക്കുന്നതേ(ര)

മാത്രം തന്നെയുമല്ല,

* കണ്ണേകണ്ണാടിതന്നിൽച്ചെതകണ്ണായർകൊ
ട്ടുത്തുള്ളന്തവൃന്ദത്തെ
കണ്ടിട്ടെങ്ങോമോർത്തിളകിനപുളകം
പൂണ്ടപ്പൂമേനിയോടും
കണ്ടിട്ടന്നുടെപെണ്ണുങ്ങളെവെളിയിൽ
മുറുക്കിച്ചുവപ്പിച്ചധരാസം
പൂണ്ടീടുംവക്ത്രമോടുംസപദിപകലി
മാത്തനാഗരാഗങ്ങളോടും (൭)

(പിന്നെ തന്റെ അവസ്ഥയെ കുറിച്ച ആലോചിച്ചിട്ട)

* സ്വാപ്നംമോടിയോടുംഗണികകൾഭവനേ
ചെന്നുവാശംഗിയാൽതാ
നപ്പൂന്നംപാട്ടിലാക്കീട്ടവരെമദസിസാ
ധിച്ചുതൻകാര്യമെല്ലാം
പുഷ്പിച്ചുമെന്മഗന്ധാന്തിയലിനജങ്ങളെ
മെച്ചത്തമന്യോന്യമപ്പോ
ട്ടിപ്ലേച്ചുമസ്ത്രീപുമാന്മാർകളെയുമവരൊപ
സ്സന്തോൻകഴിക്കുന്നകാലം (൮)

എന്നാൽ ഇന്ന പ്രാതത്തിൽ തന്നെ നിയമങ്ങളെല്ലാം കഴിഞ്ഞു ഈ വേശ്യാലത്തെരുവിലേക്കിറങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഇനിക്കു വിനോദത്തിന്നായിട്ട വ്യവഹാരവൊന്നും ഉണ്ടാകിത്തന്നില്ല—അതുകൊണ്ടിപ്പോൾ എന്താണ പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടത.

(വിചാരിച്ചിട്ട) കഷ്ടം, വലുതായ ഒരു കാര്യം ഞാൻ മറന്നുപോയി— എന്തെന്നാൽ, ഇന്നലെ പ്രദോഷസമയത്തിൽ താനെ അനംഗകേതുവിന്റെ പ്രിയവയസ്യനായ മദനധരൻ ബാഹുമാനത്തോടുകൂടെ എന്നോടപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു— എങ്ങിനെയെന്നാൽ, "എന്റെ പ്രിയമിത്രമായ അനംഗകേതുമദനോത്സവം കാണ്മാൻ വന്നിരുന്ന അനംഗപതാകയെ കണ്ടിട്ടവളെ കുറിച്ചുള്ള അനുരാഗത്താൽ പരവശനായിട്ടിപ്പോൾ—

* സന്ത്രാസംപൂണ്ടുപൂങ്കാവതിൽവിലസലത
യെക്കൈവെടിഞ്ഞുംശശാങ്കേ
ചിന്തുംകോപംകലർന്നംമലയപവനനെ
ത്തൻകരത്താൽത്തടുത്തും

ചിന്തിച്ചീടാതെമറ്റൊന്നിനെയുമനിശമ
ക്കണ്ടുനേർകണ്ണിയാളെ
സ്വാന്തേ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടങ്ങനെമഹസി
വസിക്കുന്നമിണ്ടാതെകണ്ടു (൨൦)

അതിനാൽ ഇപ്പോഴം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഗ്രഹത്തെ സാധിപ്പിപ്പാനായി ഞാൻ പ്രയത്നം ചെയ്യേണം" എന്നു സദൃശന്മാരായ സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെ കൂട്ടിച്ചേർപ്പാൻ ആഗ്രഹത്തോടു കൂടിയ ഞാൻ ഏത ഞാനെന്ന തന്നെ' എന്നു സമ്മതിക്കയും ചെയ്തു. അത്രതന്നെയുമല്ല കാമതന്ത്രത്തെ എല്ലാം മറച്ചു സംഭോഗത്തിനുചിതങ്ങളായ വസ്തുക്കളെ ഒക്കെയും സമ്പാദിച്ചു പുതിയ പ്രിയതമയോടു കൂടിയുള്ള സംഗമത്തിനു സദൃശമായ വേഷം ധരിച്ച മദനമഹനാകുന്ന ഒരു സഹായത്തോടു കൂടി ഭവാൻ നാളെ സന്ധ്യാസമയത്തിൽ അനംഗപതാകയുടെ ഗൃഹത്തിൽ വരണമെന്നും ഞാനും മുമ്പിൽ തന്നെ അവിടെ ചെന്നു നിങ്ങളുടെ വരവിനെ കാത്തുംകൊണ്ടിരിക്കാമെന്നും പ്രിയവയസ്യനായ അനംഗശേഖരനോടു പറയണമായിട്ടു പറഞ്ഞയയ്ക്കയും ചെയ്തു. അതിനാൽ ഇപ്പോഴം ബന്ധുകാര്യത്തെ സാധിപ്പിക്കാനായി പ്രയത്നം ചെയ്യണം.

(ചുററി നടന്നു മുമ്പിലേക്കു നോക്കീട്ടു സന്തോഷത്തോടുകൂടെ)

ഹൊ! അന്വേഷിക്കപ്പെടുന്ന ലത കാലിൽതടഞ്ഞു. എന്തെന്നാൽ, അനംഗപതാകയുടെ പ്രിയസഖിയായ ചിത്രലത ഇതാ എന്റെ നേരെ വരുന്നു. ഇവളാകട്ടെ—

കണ്ണാംകടക്കടയുഭാഗധേയമൊരുമിച്ചുകൂടിമരുവുന്നതിൻ
വർണ്ണമങ്ങുചെലുത്തായിടുന്നകുളർമകൊങ്കയുഗമോടുചന്ദ്രമോ
തിണ്ണമേറെമമകന്നിടുന്നകളഭാംസിലോവിവിഹമെന്നങ്ങളാം
വർണ്ണമങ്ങിനെനടന്നുകൊണ്ടുവരിനൽകിടുന്നമമകൗതുകം (൨൧)

(അനന്തരം ചിത്രലത പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— എടോ ഇവൾ അടുത്തുവന്നു. ചിത്രലതയായിക്കൊണ്ടു സ്വാഗതം. അനംഗപതാക എന്നു പേരായ വേശ്യാരത്നത്തിനു സുഖമല്ലേ?

ചിത്രലത— ഭവാൻ അവളെ വിചാരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഇപ്പോഴം സുഖം തന്നെ.

വിടൻ— എന്നാൽ ഭവതി എങ്ങോട്ടാണ പുറപ്പെട്ടത ?

ചിത്രലത— പ്രിയസഖി നിമിത്തമായ ഒരു വലിയ കാൎയ്യത്താൽ ഭവാനെ കാണ്മാനായിട്ടാണ ഞാൻ വന്നത.

വിടൻ— (വിചാരം) അനംഗകേതുവിനെ കണ്ടിട്ട ഇവളും കാമപീഡിതയായിരിക്കുമൊ- എന്നാൽ എന്റെ ആരംഭം ഫലിക്കും- അല്ലെങ്കിൽ സൎവ്വോൽകൃഷ്ടമായ വസ്തുവിനെ സൃഷ്ടിക്കുവാൻ സമൎത്ഥനായ ഭഗവാൻ വിധിയുടെ കരകൌശലം ഫലിക്കാതിരിക്കുമൊ- (പ്രകാശം) ഭദ്രേ! ആ കാൎയ്യമെന്താണ ?

ചിത്രലത— ആൎയ്യൻ കേട്ടാലും- ഇവിടെ ഉണ്ടായ വലിയ മഹോത്സവത്തിൽ എല്ലാ ദിക്കുകളിൽനിന്നും സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും വന്നു നില്ക്കുമ്പോൾ-

* തന്നുത്സവത്തിനുടെഭംഗികൾകാണ്മതിന്നായ്
നന്നായനംഗനൊടിൽപ്പൂണ്ടു ചരിക്കയെന്നായ്
തോന്നുന്നമട്ടഴകെഴുന്നൊരനംഗകേതു
തന്നൊക്കമുഹലമൊടെൻസഖികണ്ടിതാമാൽ (൧൨)

എന്നിട്ട-

* തെല്ലമ്പോടവിടന്നുനൽകുവലയശ്രീയോടുമല്ലിട്ടിടും
ചൊല്ലേറുംനയനങ്ങൾകൊണ്ടഴകിനോടാരാലനന്യേനനോക്കിയും
വല്ലാതങ്ങിനെരോമഹർഷമിളകിപ്പൂമെയ്തളൎന്നപ്പൊഴും
മല്ലീബാണശരാവലിക്കുതരസാലാക്കായിമെയ്ക്കന്നിയാൾ (൧൩)

പിന്നെ കുറെക്കാലം കഴിഞ്ഞതിന്റെശേഷം ഭഗവാൻ കാമദേവനെ നമസ്കരിച്ചിട്ട ജനങ്ങൾ യാത്രപുറപ്പെട്ടപ്പോൾ-

* അലർശരപരിതാപംപൂണ്ടുവീണ്ടുംതിരിഞ്ഞൂൽ
ലലിതകുതുകമന്നാക്കാമിയേനോക്കിനോക്കി
പുളകിതതനുവായിട്ടീർഘനിശ്വാസമോടാ
നളിനമിഴിഗമിച്ചാൾമന്ദിരംമന്ദമന്ദം (൧൪)

അന്നു തുടങ്ങീട്ട,—

* അളിമാർമൊഴികൾകേൾക്കയില്ലഴകിൽ
നോക്കയില്ലകിളിയെപ്പിന്നിസം
വ്യാളിയെന്നുകരുതിസ്സഹിക്കകയുമില്ല
പോർമുലയിൽവയ്ക്കുകിൽ

ദ്രിമപ്പുണ്ഡരീകിതാ കാമക്കുശർമ്മിയാ
ഭവള്ളഴന്നമൊ
നിളനീളെ ചൊല്ലുകന്നവാപ്പുകൊട്ട
മേവിട്ടനശയനെസ്സുരാ (൧൩)

അതിനാൽ സ്ത്രീകളുടെ കാമതന്ത്രത്തിന്റെ ചികിത്സകനായ ആര്യൻ പ്രിയസഖിയുടെ പ്രാണരക്ഷയ്ക്കായിട്ട പ്രയത്നം ചെയ്യണം.

വിടൻ— (വിചാരം) ആശ്ചര്യം ഇവൾ പറഞ്ഞ അനംഗപതാകയുടെ വൃത്താന്തവും മദനഗോപൻ പറഞ്ഞ അനംഗകേതുവിന്റെ വൃത്താന്തവും ഒത്തുവന്നിട്ട ഇരിക്കുന്നതുപോലെയിരിക്കുന്നു. ഇതിനിനി തന്നെ വരേണ്ടതാണ്. എന്തെന്നാൽ,

* മന്മഥനൊരുത്തടയുമൊയപോലെയില്ലാരപ്രമക്കല്ലോ
സാദൃശ്യപ്പെടാത്തതിനെച്ചേരുന്നതിലില്ലൊത്തുകണ്ടാൽ
ചെമ്മെ കണ്ടൊന്നിചേരിയതുംമെറ്റയൊട്ടേറെനിന്നും
തമ്മിൽച്ചേർത്തെഴുന്നവലമാക്കുവന്നുകണക്ക (൧൪)

എന്നതൊന്നുമല്ല, ഇപ്പോൾ എന്റെ ബന്ധുകാര്യത്തിന്റെ ലാഭം നന്നലവ്യവസായത്തിന്. എന്തെന്നാൽ,

* മട്ടാതന്യന്യരാഗമെപ്പയകിന്നസുഭഗത്തി
ന്റെ സംയോജനത്തിൽ
ഇട്ടിരിപ്പാൻശ്രമിക്കുന്നൊരുപുരുഷന
ഭോലേശവും ക്ലേശമില്ല
ഒട്ടേറെത്തക്കമാറ്റുമ്പറ്റുമതമാവിൽ
കായലിൽത്തോണിനിന്നാൽ
പിട്ടിടംകണ്ടുയാത്രാനടവരിപതതല
വ്യന്നമവ്യന്നമല്ലോ (൧൫)

(പ്രകാശം) ഭദ്രേ! നിന്റെ പ്രിയസഖിയെ യോഗ്യനായ പുരുഷനിൽ അനുരാഗത്തോടുകൂടിയവളെന്ന കേട്ടിട്ട എന്റെ മനസ്സിൽ വളരെ സന്തോഷമുണ്ട്. വിചാരിച്ചു നോക്ക—

* മെല്ലെന്നപ്പുത്തൻവിലസിടിപ്പുമെന്നുമംഗി
യില്ലിന്നല്ലികമൂലിമകൊട്ടചേർത്തുവെന്നാൽ
ചൊല്ലുന്നപൂതവരനോടുചേർച്ചയെന്നാൽ
ലെല്ലാമിന്നമെത്തതന്നെമഹോത്സവംകൾ (൧൬)

ചിത്രലത— പ്രിയസഖി, യാതൊരു പ്രകാരമായാൽ എല്ലാവരാലും അഭിനന്ദിക്കപ്പെടുവാൻ യോഗ്യമായ സൌഭാഗ്യത്തോടു കൂടിയവളായിത്തീരും. അപ്രകാരം ആര്യൻ പ്രയത്നം ചെയ്യണം.

വിടൻ— ഈ ഭാരം ഇനിക്കു തന്നെയാണ. ഭവതി പൊയ്ക്കോളു. ഇന്നു സന്ധ്യാസമയത്തിൽ തന്നെ പ്രിയസഖിയുടെ ഗൃഹത്തെ ഭാനംഗകേതുവിനെക്കൊണ്ടു ഞാൻ അലങ്കരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട. ഈ വാക്കിനെ പ്രിയസഖിയോടു പറകയും ചെയ്യണം. അല്ലയോ പ്രേയസി?

ഭോഷപ്രിയമതു നിറവേറാൻ തല്ലുന്നാം തോന്നിമിക്കരമോരു!
നൽപൂമെയ്യീവിധമാരുമാപ്പുമാൽകൊണ്ടുവാട്ടിടാല്ലസഖി! എൻ

ചിത്രലത— ഭവാൻ പ്രിയസഖിയെ അനുഗ്രഹിച്ചു. ഞാൻ പോകുന്നു. (എന്നുപോകുന്നു)

വിടൻ— ഹേ. ഇവൾ പുറപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു. ഇവളുടെ യാത്രാഭംഗിയെ കാണുകതന്നെ. (എന്നു നോക്കിക്കൊണ്ടു)

* ചലനമെഴുമരക്കെട്ടോടുമപ്പായക്കൈകവീ
ശചിന്നോടുമിളകീടുംകാൽചിലമ്പൊച്ചയോടും
തലമുടിയടിയോളം തൂങ്ങിയുമെന്തിപോലി
ച്ചുലമിഴിഗതികണ്ണിന്നേററമേകുന്നു സൌഖ്യം (൧൦)

അഹോ ഇവൾ പൊയ്ക്കഴിഞ്ഞു. (വിചാരിച്ചിട്ട) ഇപ്പോൾ ബന്ധുകാര്യം സാധിച്ചതുപോലെ ആയി. അനംഗപതാകയുടെ ഗൃഹത്തിൽ സന്ധ്യാസമയം സമീപിക്കുമ്പോൾ ചെന്നാൽ മതിയല്ലൊ. അതിനാൽ വളരെ വേശ്യാഭവനങ്ങളെക്കൊണ്ടു അലങ്കരിച്ചും കാമദേവന്റെ തേർവീഥി പോലെയും ഇരിക്കുന്ന ഈ വേശ്യാത്തെരുവിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു സന്ധ്യാസമയംവരെ ആത്മാവിനെ വിനോദിപ്പിക്കാം. (നോക്കീട്ട) സകല കാമിനികൾക്കും തിലകം പോലെയുള്ള കലാവതിയുടെ ഭവനദ്വാരം ഇതാ കാണപ്പെടുന്നു. അവളാകട്ടെ—

* പെരുകിനധനംചേരുംകച്ചോടമുള്ളൊരുവന്റെമ
ന്ദിരമതിൽവസിക്കുന്നാമിക്കപ്പോഴുംദ്രവിണാശയാൽ
പരമിവിടെയുംപോന്നീടുന്നു ചിലപ്പൊളൊളിച്ചഹോ
പരപുരുഷരെപ്പുൽകീടാനായ്സ്വയംഹരിണീമിഴി (൧൧)

ഇവളുമായിട്ടു ഇനിക്കു മുമ്പിൽ പരിചയവുമുണ്ടു. അതിനാൽ അവളും ഇവിടെ ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നു ചെന്നറിയുകതന്നെ. (പ്രവേശത്തെ നടിച്ചിട്ടു) ഹോ. ഇതാ കലാവതി എന്തോ ഒരു പ്രവൃത്തി ചെയ്യുംകൊണ്ടെന്നപോലെ ഭവനത്തിൻെറ ഉള്ളിലേക്കു തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു ഇവളാകട്ടെ—

* ചുരുണ്ടുനീണ്ടേററംനിബിഡതരമായുള്ളാർമുകിൽകണ
  ക്കിരുണ്ടുള്ളുമ്പീട്ടുള്ളൊരുചികുരഭാരത്തൊടുമഹോ
  കരസ്ഥമ്പിന്നിൽപെട്ടമഴകകൊണ്ടുംധൃതിയെഴാ
  ധൃമിക്കുന്നോരാമേമംഗളഗ്രജ്ഞികതൻെറപുറവും (൨൨)

(പിന്നെ നല്ലവണ്ണം നോക്കീട്ടു) ഇവളും മുത്തുമാലപ്പൂട്ടിക്കെട്ടുകയാണു.

(വിചാരിച്ചിട്ടു) ഇതു ഇന്നലെരാത്രിയിലത്തെ പ്രവൃത്തികൊണ്ടു പൊട്ടിയതായിരിക്കുന്നുവെന്നു ഞാൻവിചാരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇപ്പോളും—

* പിന്നിൽപ്പത്തുമണിമെയ്വമെന്നിയെകാല്പവെച്ചു
  ചെന്നിട്ടുള്ള ധൃതമായുമലങ്ങളുംപോലെ
  നന്നായ്ഗൂഢതരമൊഴുമെൻെറകരങ്ങളുംകൊണ്ടി
  ത്തനാരാഗിതന്നിഴികളുമൊട്ടുപൊത്തുവൻഞാൻ (൨൩)

(അനന്തരം തിരിഞ്ഞിരുന്നു മുത്തുമാലപ്പൂട്ടിക്കെട്ടുന്ന കലാവതി പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— (അടുത്തു ചെന്നു കണ്ണുകളും പൊത്തീട്ടു) മദ്ധ്യേ! ഇതാരാണെന്നു പറയു.

കലാവതി— ഒച്ച കേട്ടറിയേണമെന്നു തന്നെയില്ല. തൊട്ടതുകൊണ്ടു തന്നെ ഭവാനെ ഞാനറിഞ്ഞു.

വിടൻ— (വിചാരം) ഹോ! സമർത്ഥയായ ഇവളും എന്നെ അറിഞ്ഞു. ആകട്ടെ ഇങ്ങനെ പറകതന്നെ. (പ്രകാശം) അല്ലയോ ഭ്രാന്തി! ഈ ജനത്തെ മുമ്പിൽ തൊട്ടിട്ടുണ്ടോ?

കലാവതി— എന്താണു സംശയം?

വിടൻ— എന്നാൽ ഒരു അടയാളം പറകതന്നെ.

കലാവതി— ഇയ്യിടെ കഴിഞ്ഞ വസന്തോത്സവം കണ്ട രാത്രിയിലുണ്ടായ വിശേഷവൃത്താന്തത്തെ സ്മരിക്കു.

വിടൻ— (കണ്ണിൽനിന്ന കണ്ണുനീർ തുടച്ചുംകൊണ്ടു മുമ്പിൽ വന്നിട്ടു) അപൂർവ്വ [illegible] തന്നെ!

കെട്ടാട്ടഴിച്ചുള്ള [illegible] വേശാൽ കാണാതെ [illegible]
ഒട്ടേറെപ്പൂട്ട [illegible] ചലിക്കുന്നതോ
ട്ടെന്തായ [illegible] തൊടുത്തു ചെയ്യുന്നതിനാ
ലൊട്ടേറെ [illegible] ഞാനിപ്പോഴും വ൪

കലാവതി— [illegible] കൊണ്ടു സ്വാഗതം— ഈ ആസന ത്തിലിരിക്ക.

വിടൻ— (ഇരുന്നിട്ടു) സഖി! ആ കച്ചവടക്കാരന്റെ ഗൃഹത്തിൽ നിന്ന [illegible] ഇവിടെ വന്നിട്ടു എത്ര ദിവസമായി—

കലാവതി— മൂന്ന നാലു ദിവസമായി—

വിടൻ— (പിന്നെ നോക്കീട്ടു) എന്തു കാരണം കൊണ്ടാണ ഈ മുത്തുമാല പൊട്ടിയതു്? പറയു

കലാവതി— ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ അംഗസംഗം ഉണ്ടായതു കൊണ്ടാണ—

വിടൻ— (ചിരിച്ചുകൊണ്ടു) അംഗസംഗം ഉണ്ടായതുകൊ ണ്ടെന്നാണ പറയേണ്ടതു—

കലാവതി— [illegible] വിധത്തിൽ വിചാരിക്കണ്ട—

വിടൻ— വിദുഷി! ഈ [illegible] വഞ്ചിപ്പാൻ കഴിയുന്നതല്ല—

[illegible] സാക്ഷിയില്ലെങ്കിൽ
[illegible] പൊട്ടിയാലെന്തു [illegible]
[illegible] ഇളയൊടമ്പിളി
ക്കീറുപോലെ [illegible] കാരണം (വ

(വിചാരം) [illegible] അതിനാൽ ഇവളുടെ മു ഖത്തിൽനിന്ന [illegible] ഈ [illegible] അറിയണം—

(പ്രകാശം) മുഖേ! [illegible] ഞാനറിയു ന്നുണ്ട—

കലാവതി— [illegible] ഞാൻ [illegible] ചെയ്യാം— ഞാൻ ഇപ്പോൾ [illegible] ആ കച്ചവടക്കാരന്റെ ഗൃഹത്തിൽ നിന്ന പോന്ന ഇവിടെ വന്ന താമസിക്കയാണ—

വിടൻ— ഇതുതന്നെയാണല്ലൊ വേശ്യാധർമ്മം—

• വിത്താപ്തിക്കൊരു വിത്തശാലിയെ വശത്താക്കീട്ടവൻ വീട്ടിലെ
ന്നൊത്തിത്തരമേറെപ്പെട്ടുകൊണ്ടവരൊടു മമോദം വെളുത്തിപ്പുറം
നിത്യം തൻ ചിലവിന്നു വേണ്ടതഖിലം തൻ കയ്യിലാക്കിസ്വഗേ
ഹത്തിൽ ചെന്നു സുഖാൽ വസിക്കുമവൾ താൻ വിശ്വത്തിൽ വേശ്യാ
[ഗ്രണീ (൨൩)

(കരഞ്ഞതാന്ന ചിരിച്ചിട്ട)

• കല്യാണി നിന്റെ കാമികളുളവാകട്ടേ നിനക്കേറെമാത്രം
വളരട്ടേ നിങ്കലവർക്കുള്ളതെന്തും ലാവണ്യമിക്കിന്നും പ്രേമം (൨൪)

കലാവതി— അത്ര വിശ്വാസത്തിന്നു പാത്രമാണെന്നു വിചാരി ച്ചാണ് ഈ രഹസ്യവൃത്താന്തം ഞാൻ പറഞ്ഞത്. പരിഹാസം മതിയാക്കുക. ഇതു കേട്ടിട്ടു ദ്വേഷിക്കരുതേ.

വിടൻ— മുഗ്ദ്ധേ! എന്താണിങ്ങനെ സംശയിക്കുന്നത്. ഞങ്ങളെ ആപ്രകാരമുള്ളവരല്ല.

• എന്താണാളുകൾ സ്വൈരമൊത്തു പറവിശ്വസിച്ചു
ഞ്ഞൊന്നു രഹസ്യമുള്ള ചൊല്ലീടുകമെന്നാൽ
ചോദിക്കില്ലൊപ്പരനോടു ചൊല്ലുകയില്ലെന്ന
ല്ലേതും മറക്കുകയില്ലല്ലോ കുലീനന്മാർ (൨൫)

കലാവതി— ഇതു ഞാനറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതുതന്നെ.

വിടൻ— ഇനിക്കിപ്പോൾ താമസിക്കുവാൻ സമയമില്ല. ഞാൻ പോകുന്നു.

കലാവതി— എന്നെക്കൂടി വിചാരിക്കണം.

വിടൻ— ഭവതിയെ ഒരു നാളും മറക്കുകയില്ല. (എന്നു പുറപ്പെട്ടു ചുറ്റി നടന്നു നോക്കീട്ടു)

• എന്തൊരു രാമകൊട്ടുപിന്നമാല്ലറിയ മെയ്യെല്ലാടും പൊടികളാൽ മുഷി
ഞ്ഞുതാഴുമുണ്ടുകടവഴ്ക്കുമുടനെ ചുറ്റിയതിശത്തിനാൽ
ശീർഷിക്കലയാതവക്ത്രമുള്ള ശോഭകയിണങ്ങി
ങ്ങാൾ തൊങ്കിലിച്ചിവന്നീടുന്നവടി ചന്തിവായികൃതവേഷനായ്

(പിന്നെയും നോക്കീട്ടു) ഇതു ശ്രോത്രിയശ്രേഷ്ഠനായ ആ മാതിക്കൻ മേലതിരിപ്പാടുതന്നെയാണല്ലോ. ഇദ്ദേഹം യൌവനം കേവലം ഇടഞ്ഞിയവളുമായും ഇദ്ദേഹത്തിന്നു അശേഷം അനുരൂപയും അനുകൂലയും, അല്ലാസവലമായും അന്യനിൽ അനുരക്തയായ കൂടിയവളുമായുമുള്ള പ്രസൂനവതിയിൽ ആസക്ത

ചിത്തനായും ദ്രവ്യം സമ്പാദിക്കുവാൻ തന്നെ ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്ന അവളുടെ അമ്മയാൽ കണ്ണുരുട്ടപ്പെട്ടും ഒരിക്കൽപോലും അവളുടെ സ്വൎശംകൂടി ലഭിക്കാതെയും ഈ വേശ്യാതെരുവിൽ അങ്ങോടിങ്ങോട്ട നടക്കുന്നു എന്നു കേൾക്കുന്നുണ്ട. അതിനാൽ നാഗരികന്മാരും രസികന്മാരും അല്ലാതെയുള്ള ഇദ്ദേഹത്തിനെ കാണാതെ തന്നെ പൊയ്ക്കളയാം. (കുറെ നടന്നു വിചാരിച്ചിട്ട) ഓ. ഇദ്ദേഹം അടുത്തു എന്റെ നേരെതന്നെ വരുന്നു ഒന്നും സംസാരിക്കാതെ പോയാൽ അലൌകികമായിത്തീരും. അതിനാൽ സംസൎഗ്ഗമായ വാക്കുകൊണ്ടു ബഹുമാനിച്ചേക്കാം. ഇതുകൊണ്ടെന്തു നഷ്ടമാണ വരുന്നത.

(അനന്തരം ഖലതിസ്വാമി പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— (കുറെ ഉച്ചത്തിൽ) അല്ലയോ അല്ലയോ!! ശ്രേഷ്ഠതേജസ്സോടുകൂടിയ പുതിയവസിഷ്ഠനായ ശ്രോത്രിയശ്രേഷ്ഠാ! ഭവാൻ എവിടെ നിന്നു വരുന്നു?

ഖലതിസ്വാമി— പ്രസൂനവതിഗൃഹത്തിൽ നിന്നാണിപ്പോൾ.

വിടൻ— വല്ലഭയുടെ വാസസ്ഥലം വിട്ട ഈ കാലത്തിൽ എവിടേക്കുപോകുന്നു?

ഖലതിസ്വാമി— ഒരു വലിയ കാൎയ്യവശാൽ ഭവാനെ കാണ്മാൻ വരികയാണ.

വിടൻ— എന്നാൽ ആ കാൎയ്യം എന്താണ? പറയു.

ഖലതിസ്വാമി— ഈ വേശ്യാതെരുവിൽ പ്രസൂനവതി എന്ന പ്രസിദ്ധയായ ഒരു വൃഷലിയുണ്ട ഇനിക്ക അവളിൽ കാമം കലശലായിട്ട അവളുടെ—

വീട്ടിൽചെന്നുവിട്ടേറ്റിയാൽദ്വിജഗണംവേദംപഠിപ്പിച്ചുമേ
കിട്ടീട്ടുള്ളധനങ്ങളാൽജനനിയെപ്പൂജിക്കയാലൊട്ടുനാൾ
ഇഷ്ടാൎത്ഥത്തിനൊരുനാൾസ്വതാസുരതകൎമ്മത്തിന്നുവന്നേക്കുവ
ള്ളിട്ടുന്നായ്പ്രണയാകുലതാമിയലുന്നെന്നൊക്കുന്നിച്ചീടിനാൾ

വിടൻ— പിന്നെ. പിന്നെ.

ഖലതിസ്വാമി— അനന്തരം ഞാൻ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ സംഭോഗസാധനങ്ങളേയും സമ്പാദിച്ചു സന്ധ്യാവന്ദനാദി നിയമങ്ങളേയും കഴിച്ചു സന്ധ്യ ആയപ്പോൾ തന്നെ അവളുടെ ഭവനത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അതിന്മുമ്പിൽ തന്നെ വന്നാവ

ന്ദം വിനയം അശേഷം ഇല്ലാത്തവരുമായ സുന്ദരകൻ എന്ന ബ്രാഹ്മണാധമൻ ക്ഷണിക്കാതെ തന്നെ അവളോടു കൂടെ ശയ്യയിൽ കയറിക്കഴിഞ്ഞു. എന്നതിന്റെ ശേഷം ഞാൻ ചെന്നു കൂടിയപ്പോൾ തന്നെ അവളുടെ അമ്മ എന്നെ വിളിച്ചു സുന്ദരകനെ ശകാരിച്ചുംകൊണ്ടു ഇപ്പോൾ പോകണം എന്നും നാളെ വരണമെന്നും എന്നോടു അപേക്ഷിച്ചു. ഞാനിങ്ങോട്ടു പോരികയും ചെയ്തു.

വിടൻ— (വിചാരം) സന്ധ്യയായപ്പോൾ തന്നെ അവളുടെ ഭവനത്തിൽ ചെന്നു എന്ന ഈ സാധുപറഞ്ഞതു സത്യം തന്നെയാണ്. എന്നാൽ മൂത്ത കരടത്തിനെപ്പോലെയുള്ള ആ വൃദ്ധയുടെ വഞ്ചനയിലുള്ള സാമർത്ഥ്യമാണിതെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. (പ്രകാശം) എന്നിട്ടോ.

ഖലതിസ്വാമി— എന്നിട്ടു പിറ്റെദിവസം കാര്യം തീർച്ചയായിട്ടും സാധിക്കും എന്നു നിശ്ചയിച്ചു അപ്രകാരം തന്നെ ഞാൻ ചെന്നു. അപ്രകാരം തന്നെ വൃദ്ധപറഞ്ഞു. അങ്ങനെ തന്നെ ഞാനും പോന്നു. ഇങ്ങനെ മൂന്നല്ല ദിവസങ്ങളല്ല മൂന്നു നാലു മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു.

വിടൻ— എന്നാൽ അത്ര പരിഭവിക്കാനില്ല. അതൊരു സംഭവങ്ങളായില്ലല്ലൊ. (ആകാശത്തിൽ ലക്ഷ്യം വെച്ചിട്ടു) അല്ലയോ പ്രസൂനവതി മാതാവേ!

വ്യവസമാൽകൊണ്ടുഴലുന്നവൃദ്ധാ
തമാവാരമൊത്തുഴിസ്വരമൗലിതന്റെ
സർവ്വസ്വവുംനീങ്ങാതെകൈക്കലാക്കി
ട്ടേവംചതിക്കുന്നതുയുക്തമല്ല (ന. ൫)

ഖലതിസ്വാമി— ഭവാൻ പറയുന്നതു സത്യമാണു. ഈ ദിക്കിലുള്ള മഹാകുലീനന്മാർ ശ്രാദ്ധം മുതലായ കർമ്മങ്ങളിൽക്ഷണിച്ചുവരുത്തിട്ടുള്ളവരെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടു ക്ഷണിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും എന്നെത്തന്നെയാണു ഊട്ടുന്നതു. അപ്രകാരമിരിക്കുന്ന എന്നെ ഇങ്ങനെ ചതിച്ചുവെല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചിട്ടു ആ വൃദ്ധയെ കുറിച്ചു ഇനിക്കു അതി കലശലായ കോപമുണ്ടു.

വിടൻ— (വിചാരം) ആകട്ടെ ഇങ്ങിനെ ചോദിക്കതന്നെ. (പ്ര

കാശം) അപ്രകാരമെങ്കിലും അങ്ങേക്ക അവരെക്കുറിച്ചുള്ള അ
നുരാഗം കുറഞ്ഞതാ—

ഖലതിസ്വാമി— നിരാകരിക്കുന്തോറും വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതേയുള്ളു.

വിടൻ— എങ്കിൽ അങ്ങു കേൾക്കണം—

ആവാമാക്ഷിസ്മരാഗ്നിപ്രശമനമതിനാവാനമെന്നോർക്കിലാ
മായിപ്രായമനോട്ടനീസമവധിക്കുന്നാകവാനമ്പോടും
ആവൃത്താംഗനയുള്ളിലേവളവുപേക്ഷിപ്പാനകമ്പോന്നതി
നാഥേചൊല്ലിനതെ ചെയ്യുവൻ കള്ളകെടോചിത്തേങ്ങ [illegible]ൽ

ഖലതിസ്വാമി— ഭവാന്റ നല്ലത്വവരട്ടെ. എന്റെ ആഗ്രഹം
സാധിച്ചതുപോലെയായി.

വിടൻ— എന്നാൽ അങ്ങു പൊയ്ക്കൊള്ളൂ.

ഖലതിസ്വാമി— അങ്ങനെതന്നെ. (എന്നു പോയി)

വിടൻ— ആവൂ ഇയ്യാൾ പോയല്ലോ. അമൃതുസേവിച്ചതിന്റെ
ശേഷം കാട്ടിയും കൂടി. (വിചാരിച്ചിട്ടു ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു)

അല്ലേതാർശരനൊന്നിപ്പിത്തുല്യനാകിയനെന്നിനോടുനൽ
ചൊല്ലേറുന്നൊരു കാമിസഭ്യമരിൽച്ചേർന്നപ്രയോഗങ്ങളാം
നല്ലോരിഷ്ടമൊക്കയുംപെട്ടുവോടോയോഗാമിതുന്നാകിലും
വല്ലാതെപ്രാപിച്ചവനതവരുത്തിത്തനിന്നെശിപ്പിക്കൊല (൩൩)

(എന്നു ചുറ്റിനടന്നു ഇടത്തുപുറത്തേക്കുനോക്കീട്ടു) ഹൊ! ഇത
ആ കലാകൌമുദിയുടെ ഗൃഹമാണ. അതിനാൽ അകത്തേ
ക്ക കടക്കുകതന്നെ. (കടക്കുന്നതായി നടിച്ചിട്ടു) ആശ്ചര്യം.
ഇതാ കലാകൌമുദി, ഇടത്തെ കൈതന്റെമേൽ ഒരു ഓമ
നത്താൺ തൂക്കിയിട്ടു മത്തെപ്പ വാകപ്പൊടി മുതലായവ നിറ
ഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഒരു ചെമ്പുപാത്രം ഇടത്തെ കയ്യിലും എടുത്ത
ആലക്തകം ഉണ്ടു നേർത്ത വസ്ത്രങ്ങൾ വലത്തെ കയ്യിലും എടു
ത്ത തന്നെ പിന്തുടരുന്ന ഒരു ബാലയായ വേശ്യാകന്യകയോ
ടും കൂടെ.

ഒട്ടേറൽത്തുടകൾകാൺകവേചെറിയചേലച്ചുറ്റിയുടുത്തെല്ലില
ഞൊറ്റുമാറണഞ്ഞില്ലയെങ്കിലുമത്തല്യകാന്തിയുടയിലോടയോ
പൊൽപ്പൂമാലമൊട്ടുമെല്ലെന്നതെച്ചുമുടികെട്ടിവെറ്റിലനുകർന്നതൻ
വീട്ടിൽനിന്നുമകത്തേക്കുപോയിട്ടുന്നിന്നുകുളിക്കുവാൻ

അതിനാൽ അകത്തേക്ക ചെല്ലുവാനുള്ള സമയമല്ലിത. വേശ്യ

മാതെടെ ഞാട്ടകത്ത് അവസരങ്ങളിൽ വേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്യുവാൻ. (തിരിഞ്ഞു ചുററിനടന്നുംകൊണ്ടു മുമ്പിലേക്കു നോക്കീട്ടു)

ചോപ്പാറിസ്സുമൂഢിത്തളളാവസനമുടുത്തും
വലങ്കയ്യിലേന്തി
കെല്പോടുദ്യോമമായംവാഠാവൃതിയൊടവസനും
വാമകക്ഷേ ധരിച്ചും
ക്രോധാമക്രോധനാസ്സിൻകട്ടമയിലുകിയും
വക്രഗത്ര്യാന്ദീക്ഷി
ക്കാമത്തൻ പശ്ചാഗന്താരെയുമൊരുവനിതാ
വേശ്യുടൻ നേരിട്ടിന്നു (൩൭)

(വിചാരിച്ചിട്ടു) ആഃ അറിഞ്ഞു. ഇവൻ, കലടയായ വേശ്യാവംശിനിയിൽ ഏററവും പ്രണയം ഭവിച്ചായി അവൾക്കായിട്ടു വളരെ ദ്രവ്യം കൊടുത്തു എങ്കിലും ഒരിക്കൽപോലും അനുഗ്രഹം സാധിക്കാതെ കാമക്രോധങ്ങളെക്കൊണ്ടു അന്ധമനസ്സായിട്ടു അവളെ തന്നെ അന്വേഷിച്ചുംകൊണ്ടു നടക്കുന്ന ഒരു പാരദേശികനാണു. ആ കലടയുടെ സമ്പ്രദായം കേട്ടുവിന്റെ പോലെ ആർക്കും അറിവാൻ വയ്യാത്തതാണു. അതിനാൽ ഇവൻ എന്നെ കണ്ടുവെങ്കിൽ മനഃക്ലേശം ഉള്ളായ തന്റെ കഥ കേൾപ്പിച്ചു എന്റെ യാത്രയ്ക്കു വിഘ്നമുണ്ടാക്കിത്തീർക്കും. ഇതിനാൽ ഇവൻ പൊയ്പ്പൊഴിയുന്നതുവരെ ഈ കേസരവൃക്ഷത്തിന്റെ മറഞ്ഞു നിൽക്കണം. (എന്നു മറപ്രകാരം നിന്നിട്ടു) ആഹാ! ഇവൻ പോയി. അതിനാൽ ഞാനും പോകുന്നു. (എന്നു ചുററിനടന്നു അവന്റെ അവസ്ഥയെ കുറിച്ചു ആലോചിച്ചിട്ടു) കഷ്ടം ചില ദുർബ്ബുദ്ധികൾ—

മാഹാത്മ്യാൽ നിജമായ ദേശമതിൽനിന്നാശു പുറപ്പെട്ടവർ
ദൂരത്തെങ്ങോ ചെന്നിട്ടു ദീനതകലർന്നെത്തിപ്പിശാചുക്കൾപോൽ
പാരം വെന്ത[illegible]ചെല്ലുപണിയാലും മത്തരായ്ജനങ്ങൾ
ഭോഗാഗ്രേണ വേശ്യകൾക്കാവെരുതേ നൽക്കുന്നു സർവ്വസ്വവും ()

(എന്നു ചുററിനടന്നു വലത്തുപുറത്തേക്കു നോക്കീട്ടു) ഇതാണു സംഗീതമഞ്ജരിയുടെ ഭവനം.

ഹസ്തേവീണയൊടൊത്തുംബുരുമഹാശ്രീനാരദന്മാരുടേ
ചിത്രംമേനകരംഭയെന്നിവരുടേനൃത്തക്രിയാചിത്രവും
പാർത്തീടുന്നകടമ്പവൃക്ഷനികരേമേൽമാതംഗിതൻചിത്രവും
പാർത്താൽസ്വസ്ഥമവർകൾക്കെഴുംഗേഹമിതെന്നോന്നുന്നിതീഭാസ്ഥലി

(പ്രവേശത്തെ നടിച്ചുംകൊണ്ടു മുമ്പിലേക്കു നോക്കീട്ടു കൌതുകത്തോടുകൂടെ) ആശ്ചര്യം ഇതാ സംഗീതമഞ്ജരി—

* വീണവായനയിലാടിടുംവിരൽക
ളിൽകലർന്നമണിമോതിരം
ശ്രേണിതൻരുചികൾകൊണ്ടുമിന്നലുടെ
വിഭ്രമത്തെയുളവാക്കിയും
ചേണെഴുംമിഴികൾതെല്ലടച്ചുമുദമോടു
യുജ്ഞനമിഴികന്നി
വ്വാണമന്ദമൊടുവളർത്തിയുംബതപുര
ത്തളത്തിൽമരുവുന്നിതെ (൩൧)

(അനന്തരം വീണവായിച്ചുംകൊണ്ടു സംഗീത
മഞ്ജരി പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— (ആഗ്രഹത്തോടുകൂടെ നോക്കീട്ടു) ആശ്ചര്യം ഇവളുടെ ഇരിപ്പു അതി മനോഹരംതന്നെയാ—

പൂഞ്ചായൽക്കെട്ടഴിഞ്ഞിട്ടിളകുമളികളോടും
വലന്തോളിൽവീഴ
ന്നഞ്ചൊത്താടുന്നനൽകുണ്ഡലമിളകിയുഴി
ത്താലപോൽകാന്തരണ്ടും
ചെഞ്ചെമ്മേവീണതൻറെനടുവിലപരമാം
നൽച്ചുരക്കായപോൽശ്രീ
തഞ്ചുംകസ്തൂരിതേച്ചുള്ളിളമുലയിടത്തെ
ശ്ശോഭിച്ചീടുന്നു (൩൨)

ആശ്ചര്യം— ഇവൾ എന്നെ കണ്ടിട്ടു എഴുനീല്പാൻ ഭാവിക്കുന്നു— അതിനാൽ ഇങ്ങനെ പറകതന്നെ— (പ്രകാശം) ഇപ്രകാരമുള്ളവരാരും എഴുനീറ്റിട്ടാവശ്യമില്ല. വിദ്യാപ്രയോഗസമയത്തിൽ വിശേഷിച്ചും—

സംഗീതമഞ്ജരി— ഈ ആസനത്തിലിരിക്കു— (വിടൻ ഇരി

സംഗീതമഞ്ജരി— ഭവാനായിക്കൊണ്ടു സ്വാഗതം. ഇന്നു ഇനിക്കു സുദിനമാണു.

വിടൻ— അല്ലയോ മധുരഭാഷിണി! ഇന്നു സുദിനമാണെന്നു ഞാൻ പറയേണ്ടതിനെ ഭവതി പറഞ്ഞുകളഞ്ഞുവല്ലോ.

സംഗീതമഞ്ജരി— എന്നാൽ നമുക്കു രണ്ടാൾക്കും സുദിനം.

വിടൻ— അതി സമത്ഥയായുള്ളവളേ! ഇപ്പോൾ പറഞ്ഞതു ശരിയായി. ഭവതിക്കും ഭവതിയുടെ മാതാവായ ആ സുവർണ്ണാവിനും സുഖമല്ലേ?

സംഗീതമഞ്ജരി— സുഖംതന്നെ.

വിടൻ— അയാൾ ഇപ്പോൾ എവിടെയാണു?

സംഗീതമഞ്ജരി— ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിലാണു.

വിടൻ— മറെറാരു കുശലപ്രശ്നമുംകൂടെ എന്റെ നാവിൻതലയ്ക്കൽ ഇരിക്കുന്നു.

സംഗീതമഞ്ജരി— ചോദിച്ചോളു.

വിടൻ— ഭവതിക്കു ഏററവും പ്രിയനാം ജാരനായ ആ സംഗീതകുതുപിനും സുഖമല്ലേ?

സംഗീതമഞ്ജരി— ആകാശപ്പൂവിന്റേയും മുയൽക്കൊമ്പിന്റേയും കൂടപ്പിറപ്പായ ഈ വാർത്ത എവിടെനിന്നുണ്ടായി?

വിടൻ— ഈ കഥ അംബിക മറച്ചുവെങ്കിൽ ഞാൻ അറികതന്നെയുണ്ടായില്ല. വേറെ ഒന്നു പറവാനുണ്ടുതാനും—

* നേരമ്പോക്കുപറഞ്ഞിരിക്കുവതിരിക്കട്ടെ പരസ്ത്രീകൾതൻ
ചാരത്തും പുനരീവിധംകളിയതാകാമല്ലെ ചെല്ലാകയാൽ
സൈ്വരം പീനവയിൽനിന്നമിന്ദുവദനേ കണ്ണാന്തിൽനിന്നംവയ
ത്തോടൊത്തീസ്ഥിതിയാംസ്വനം ചെവികൾക്കാനന്ദമുണ്ടാകട്ടെ

സംഗീതമഞ്ജരി— ഭവാന്റെ ഇഷ്ടംപോലെയാകാം. എന്നു തന്നെയുമല്ല, സകല വിദ്യകളിലും സമത്ഥന്മാരായ ഭവാദൃശന്മാരുടെ മുമ്പിൽ പ്രയോഗിച്ചു വിദ്യയെ പരിശോധിക്കേണ്ടതുമാണല്ലോ. സ്വർണ്ണത്തിനു ഔജ്വല്യം ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നു അഗ്നിയിലല്ലേ പരീക്ഷിക്കേണ്ടതു.

വിടൻ— അല്ലയോ ചാതുരഭാഷിണി! കേൾക്കാനുള്ള ആഗ്രഹം കൊണ്ടു ഇതും സമ്മതിച്ചേക്കാം. (സംഗീതമഞ്ജരി വീണവായിച്ചുംകൊണ്ടു പാടുന്നു)

വിടൻ— (വീണാസ്വനത്തോടു ചേൎന്ന പാട്ടുകേട്ടുംകൊണ്ടു വിചാരം) വീണാസ്വരത്തിൻേറയും കണ്ഠസ്വരത്തിൻേറയും ഒരു ചേൎച്ച ആശ്ചൎയ്യം- സ്വരങ്ങളുടെ ഒരു വ്യക്തത ആശ്ചൎയ്യം. താളത്തിങ്കലുള്ള ഒരു സാമൎത്ഥ്യം ആശ്ചൎയ്യം-

* സൌന്ദൎയ്യംപരമാണ്ടീണവരതന്നെത്തുൎക്കൃഷ്ടമായിട്ടിതാ
നേരീടുന്നൊരുമേനിയെന്നതുമഹാ[illegible]ച്ചിരിച്ചുണ്ടാകയാൽ
മന്ദം പാഞ്ചലമാകുമന്തികചരിയുംനൽക്കണ്ഠകൂജിതവും
വന്നൊക്കെമമമാനസംചലിപ്പനല്ലനന്നെമന്മഥൻ മാറിലേക്കൂ ഞാൻ

(പ്രകാശം) ഓഹോ! ഇവരി ഈ വീണ വായിക്കയും പാടുകയുംചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു ഏറ്റവും ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്നതായി തോന്നുന്നു- എന്തെന്നാൽ,

* വെള്ളിത്തുള്ളികൾകൊണ്ടു നെററിയിലെ
ഴപൊട്ടുകളൊക്കെയുല
തെല്ലിട്ടിളകിമെല്ലെ ചാലിച്ചു
നേത്രമയച്ചാലിതാ
ചൊല്ലേറീടുംകവിൾ ചോരിക്കുന്നുകല
നേത്രംകുഴയുന്നുവേ
കെല്ലിൽക്കമ്പികൾതന്നെനാഴിക്ക ഓരോ
ലെറുന്നിക്കേണ്ടതും (൧൨)

സംഗീതമഞ്ജരി— ഭവാന്റെ പരിശ്രമത്തെ എല്ലാം പറയുന്നു-

വിടൻ— എന്നാൽ ഇപ്പോൾ മതിയാക്കൂ- സമയോചിതമായി ഇതിനെക്കുറെ ഞാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു-

* ബാലേ ഭംഗികൾ ചിന്തുന്ന ഭവശമത്താലൃമാതോഷത്താൽമ
ശ്ലാഘ്യനല്ലോ[illegible]മൃദുലതകൾകൊണ്ടുള്ളനിൻ്റിയം
കാലംവന്നിട്ടുമല്ലോ ഉത്തരക്ഷേമമെറ്റെല്ലാമണിപ്പൂ
കോലംമുഴുത്തുമ്പോഴിടെ നമ്മളെ ചൊല്ലുന്നതെന്തിനു ഞാൻ ( )

സംഗീതമഞ്ജരി— ഇത അനുഗ്രഹമെന്ന പോലെയ അപേക്ഷയാണല്ലോ ഞാൻ അസ്വാധീനയല്ല-

വിടൻ— അഹോ- പരമാനന്ദത്തിൻറ കലശൽകൊണ്ടു സമയം പോയതറിഞ്ഞില്ല- ഭവതിയുടെ സ്നാനസമയം അതിക്രമിക്കുന്നു, എന്തെന്നാൽ,

* ചെടിപ്പുന്നംജലത്തിന്നിളകിവഴികിൽവച്ചിട്ടുനൽചെമ്പുപാത്രം
  മൂടാറീട്ടുന്നമൃദേറാവ്യപിയലിനനല്ലാൽമടമെ ഞാൽകഷായം
  ഇന്ദേടറുംസ്പൎന്നപാത്രേമചിരമണയൊഴുന്നൊന്നുയുംകൊണ്ടുമാള
  ത്തോറ്റുംകാത്തങ്ങെറിൽകുന്നിതുമൂടിയതഴിച്ചീട്ടവാനിഷ്ടതൊഴി ()

അതിനാൽ ഞാനിപ്പോൾ പോകട്ടെ-

സംഗീതമഞ്ജരി— എന്നെ [illegible]തേ-

വിടൻ— ഇനിക്കു അല്പമെങ്കിലും ചൈതന്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ നാളെ പ്രഭാതത്തിൽ വരാതിരിക്കയില്ല- (എന്നു പുറപ്പെട്ടു ചുററി നടന്നുംകൊണ്ടു മുകളിലേക്കു നോക്കീട്ടു) ഇപ്പോഴും മദ്ധ്യാഹ്നസമയം ആയിട്ടില്ലന്നു- എന്തെന്നാൽ,

> * പാരെല്ലാംസൎവ്വാംഗമൂച്ചാലൊരുവിധമെരിയമ
>   ൻമനൻ[illegible]വാക്കിവന്നി
> സ്സാരാച്ച[illegible]കിരണാലികളാൽ
>   ശോഭിതമായില്ലതാകി
> പാരംപായിപ്പുതുംഗങ്ങളെന്നിതിയനാ
>   [illegible]ടക്കി
> പ്പാരാമമെത്യ[illegible]നിത്യസന്തമഘോ
>   [illegible]ലയമി (൪൫)

(വിചാരിച്ചിട്ടു) ഈ മദ്ധ്യാഹ്നസമയം അതിദുസ്സഹമാണെങ്കിലും ചിലൎക്കു പരമാനന്ദമായി ഭവിപ്പിക്കുന്നു- എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ,

* മേലെല്ലാംപനിനീരുചന്ദനമായത്രോരുതേച്ചുംഗനാ
  ജാലമതൊടൊരുകാന്ത[illegible]ണനയോരിപ്പുകട്ടുമേന
  ചാലേയെല്ലുവനീർത്തും[illegible]ൻ[illegible]സൂനിതി
  കാലംവെട്ടടിച്ചു നല്ലമന്ദിരത്തിൽ മന്നവന്മാർചിലർ (൪൬

അതുതന്നെയുമല്ല,

> * പ്രാണ[illegible]ദോമോടു മന്ദമന്ദമായി
>   കിയന്നരതിക്കിടു
> മോണി[illegible]പാലികാ
>   ച്ചവട്ടിലിരുന്നകാൻറും

ക്ഷീണമാകിയബിസനെന്നെച്ചുവതകൊ
കിലമൊപാട്ടകൊട്ടുത്താച്ച
ബാണലീലയതിനാൽതളൎന്നിജകര
ന്തമയാത്തമതവൃന്ദിതാ (൮൧)

അതിനാൽ അതി ഉസ്സാഹമായ വെയിലോട്ടുകൂടിയ ഈ സമയം എവിടെ ആണ കഴിച്ചു കൂട്ടേണ്ടത.- (മുമ്പിലേയ്ക്കു നോക്കീട്ട സന്തോഷത്തോട്ടുകൂടെ)

ക്ഷീണിക്കംപോന്നതെത്താൻകിലൃകിലയിതി
വൻകാററിലാട്ടംഒലെലൗഘ
സ്ഥാനത്താലെവില്ലിക്കംവിധമിതവിലസു
ന്നുകനശാതവൃക്ഷം
ചേണാൎന്നീടുന്നിതിൻകീഴംപടവുചുഴലവും
കല്ലുകൊണ്ടുകെട്ടി
കാണുന്നുന്നിമ്മലാംഭസ്സുനിറയെയെഴും
വാപിയുംശോഭയോടെ (൮൨)

അതിനാൽ ഞാൻ സമീപസ്ഥമായ ഈ കളത്തിലേയ്ക്കു അടുത്തു ചെല്ലട്ടെ (എന്ന ചെന്ന ആശ്ചൎയ്യംകൊണ്ടനോക്കീട്ട) വെള്ളത്തിന്റെ അടിയിൽ ഇതെന്താണ കാണപ്പെടുന്നത.- (സൂക്ഷിച്ചു നോക്കീട്ട) വളരെ ശോഭയോട്ടുകൂടിയ രത്നം പതിച്ചതായുള്ള ഒരു മോതിരം, എന്താവും ജ്ഞാനഗമ്യമാണെങ്കിലും വെയിലിന്റെ ആധിക്യംകൊണ്ടും വെള്ളത്തിന്റെ നൈൎമ്മല്യംകൊണ്ടും ഇപ്പോൾ കൈകൊണ്ട എടുക്കാമെന്ന തോന്നത്തക്കവിധത്തിൽ കിടക്കുന്നത നല്ലവണ്ണം കാണപ്പെടുന്നു.- (വിചാരിച്ചിട്ട) ഇത ആരോ ഒരാളുടെ ഒരു അസാധാരണത്തിൽ കൈവിരലിൽനിന്ന ഊരിപ്പോയതായിരിക്കണം.- ആകട്ടെ ഇത പരോപകാരത്തിന്നായി തീരുന്നതാകയാൽ 'പരദ്രവ്യാണിലോഷ്ടുവൽ' എന്നുള്ള പ്രമാണത്തെ അനുസരിച്ചിട്ട ഇതിനെ എടുക്കുവാനായി പ്രയത്നം ചെയ്യുകതന്നെ.-

എന്ന സാവധാനത്തിൽ പടി വെള്ളത്തിലേക്കിട്ട അതിന്റെ അഗ്രത്തിൽ മോതിരം കുരുങ്ങിയത പൊക്കി മോതിരം കയ്യിലെടുത്ത നോക്കീട്ട) രത്നത്തിന്ന വളരെ ശോഭയുള്ളതിനാൽ വളരെ വിലയുള്ളതാണെന്നും വട്ടം അധികമില്ലായ്കയാൽ

സ്ത്രീയുടെ വിരലിൽ ഇടുന്നതാണെന്നും തോന്നുന്നു. (ഓൎമ്മയെ നടിച്ചിട്ടു) ഇതു കൌമുദിയുടെ അണിവിരലിൽ കിടക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടു. അവളുടെ ഭവനം ഇവിടെ അടുക്കലാണെന്നാണും അതിനാൽ ഇപ്പോൾ മദ്ധ്യാഹ്നസമയം കഴിച്ചുകൂട്ടുവാനെന്നുള്ള വ്യാജേന അവളുടെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു ഈ മോതിരത്തിന്റെ വൃത്താന്തമറിയണം. അവളുടേതാണെന്നു വരികിൽ അവൾക്കുതന്നെ കൊടുത്തിട്ടു മഹോപകാരമാകുന്ന ചങ്ങലകൊണ്ടു കെട്ടി അവളുടെ ഹൃദയഗജത്തിനെ ഞാൻ വശീകരിക്കുന്നുണ്ടു. (എന്നു മോതിരം മുണ്ടിനുള്ളിൽ മറച്ചുവെച്ചും കൊണ്ടു ചുററിനടന്നു പ്രവേശത്തെ നടിച്ചു നോക്കീട്ടു) ആശ്ചൎയ്യം. ഇതാ കൌമുദികാ,

ദീൎഘശ്വാസാൽവരണ്ടുള്ളധരമൊടുമിട
ത്തൈത്തലേവച്ചവക്ത്രം
വാട്ടുംകണ്ണീരിനാൽകണ്ണിണയതിൽമഷിമാ
ഞ്ഞങ്ങനേകീഴിൽനോക്കി
നൽക്കേശംകെട്ടഴിഞ്ഞങ്ങനെപതിയവെ
വാഴുന്നഗ്ര്യംനിലത്ത
ഞ്ഞാൾകാമ്പിൽതിങ്ങിവിങ്ങുംവ്യസനമദനനാൽ
തപ്തയായെന്നവണ്ണം (൪൯)

(അനന്തരം മേല്പറഞ്ഞതുപോലെ കൌമുദിക പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— (അടുത്തുചെന്നിട്ടു വിചാരം) അഹോ ഇവളുടെ മനസ്സിന്റെ വ്യാകുലത വളരെ വലിയതുതന്നെ. എന്തെന്നാൽ അടുക്കൽ നില്ക്കുന്ന എന്നെക്കൂടെ ഇവൾ അറിയുന്നില്ലല്ലോ. (പ്രകാശം) അല്ലയോ തരുണന്മാരുടെ മനസ്സാകുന്ന കുമുദത്തിനു കൌമുദികയായ കൌമുദികേ! ഭവതി എന്താണിങ്ങനെ കത്തിയുണങ്ങിയ പാവയെപ്പോലെ ഇരിക്കുന്നതു.

കൌമുദിക— ഹേ! ആൎയ്യനോ. ഈ ആസനത്തിലിരിക്ക.

വിടൻ— (ഇരുന്നിട്ടു) എന്റെ ചോദ്യത്തിനുത്തരം പറഞ്ഞില്ലല്ലോ. എന്തുകാരണത്താലാണു ഭവതി ഇങ്ങനെ ദുഃഖിച്ചിരുന്നുംകൊണ്ടു ബന്ധുജനങ്ങളുടെ മനസ്സിൽ സന്താപത്തെ വളൎത്തുന്നതു? അതുപറയൂ.

കൌമുദിക— ഒരു വലിയ തലവേദനകൊണ്ടാണ ഞാൻ ആകുലയായിരിക്കുന്നത

വിടൻ— (ചിരിച്ചുംകൊണ്ട)

ധർമ്മംകലയാവാചന്ദനരസംഹാലത്തിലില്ലക്കച
ന്ന്യാസംഗോഷ്ഠിചിടകവേദ്രശയിക്കുന്നില്ലനിശയ്യയിൽ
ഭോഗ്യംധരിക്കനായികതന്നെനിയതംചൊല്ലു നന്ദിയൊട്ടുതാൻ
കാമംപോട്ടിരയായിവാസ്സതെളിയിക്കുന്നതെന്താണൊപ്പിഴയെ

കൌമുദിക— മറെറാരുപ്രകാരത്തിലും വിചാരിക്കേണ്ട.

വിടൻ— എന്നാൽ കരഞ്ഞതാനു ചികിത്സ ചെയ്യേണ്ടതാണല്ലൊ.

കൌമുദിക— ഈ വ്യാധിക്ക ചികിത്സയില്ല.

വിടൻ— ഇങ്ങനെ ഉള്ള വ്യാധികളെ ഇനിക്ക ചികിത്സിക്കുവാൻ വഹിയായയെന്ന വരികയില്ല. അതിനാൽ ഇതിന്റെ കാരണത്തെ പറയു.

(വിചാരം) ഇവൾ വിരഹംകൊണ്ട തപ്പിക്കുന്നു. അതിനാൽ തന്റെ അവസ്ഥയെ പറയാതിരിക്കയില്ല. (പ്രകാശം) അല്ലയോ സുന്ദരി! എന്നെക്കുറിച്ചു സംശയിക്കേണ്ട.

കൌമുദിക— അങ്ങു വിശ്വാസ്യൻ തന്നെയാണ ശങ്കിയ്ക്കനല്ല. അപ്രകാരമെങ്കിലും ഒരു ലജ്ജയോടുകൂടിയ വലിയ ദുഃഖത്താൽ പരവശയായിട്ട പറവാൻ ഞാൻ ശക്തയാകുന്നില്ല.

വിടൻ— ദുഃഖത്തെ ബന്ധുക്കളോടുകൂടെ വിഭാഗിച്ചാൽ അല്പം ഭേദമുണ്ടാകുമല്ലൊ. അതുകൊണ്ട സംശയം കൂടാതെ പറയു.

കൌമുദിക— പറയാം.

വിടൻ— ഞാൻ അവധാനനായിരിക്കുന്നു.

കൌമുദിക— എന്റെ സഖിയായ ശ്രീലേഖയെ ഭവാൻ അറികയില്ലെ?

വിടൻ— ചന്ദ്രശേഖരന്റെ പുത്രിയായ ശ്രീലേഖയെ ആരാണ അറിയാത്തത? പിന്നെ— പിന്നെ—

കൌമുദിക— വളരെ സ്നേഹത്തോടുകൂടിയിരുന്ന ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും ബാല്യകാലത്തു തന്നെ വിവാഹത്തിനും ഗുണലക്ഷണത്തോടുകൂടി സുന്ദരിയ ഒരു രത്നം പതിച്ച മോതിരം ഇനിക്ക തന്നിട്ടുണ്ടാ

ക്കുന്നു. ഞാൻ എല്ലാസമയത്തും വിരലിൽ ഇട്ടുകൊണ്ടിരു
ന്ന ആ ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ എന്റെ അസാമർത്ഥ്യം കൊ
ണ്ടു കളഞ്ഞുപോയി. അതുകൊണ്ടിനി അച്ഛനും അമ്മയും
എന്തുപറയും ജനങ്ങൾ എന്തുപറയും ബന്ധുക്കൾ എന്തുവി
ചാരിക്കും എന്നതൊന്നുമല്ല, വിവാഹം മുതൽ അതിസ്നേ
ഹത്തോടുകൂടിയവനും മഹാധനവാനും മഹോപകാരിയുമായ
ഭർത്താവെന്തുവിചാരിക്കും ഇങ്ങിനെ പലവിധത്തിലുള്ള വിചാ
രങ്ങളോടുകൂടിയ വലിയ ദുഃഖംകൊണ്ടു എന്റെ മനസ്സു ത
പിക്കുന്നു.

വിടൻ— വെളുപ്പിലോ മറന്നുപോയതോ അതോ കളഞ്ഞുപോയതോ?

കൌമുദിക— ഒന്നും ഞാൻ അറിയുന്നില്ല.

വിടൻ— (വിചാരം) ആശ്ചര്യം— വിചാരിച്ചതുപോലെ തന്നെ സംഭവിച്ചു. ഈ മോതിരം ഇവളുടെതന്നെയാണ നിശ്ചയം. (പ്രകാശം വചനം നോക്കീട്ട് സന്തോഷത്തോടുകൂടി) കിട്ടുമെന്ന തോന്നലാണ തോന്നുന്നത.

കൌമുദിക— അപ്രകാരമുള്ള ഭാഗ്യം ഇനിയും എവിടെ ഇരിക്കുന്നു.

വിടൻ— എന്തു അങ്ങിനെ അല്ല. അന്വേഷിച്ചുവോ?

കൌമുദിക— കിടക്കയുടെ ചോട്ടിലും മെത്തയിലെല്ലാടവും ചോട്ടിലും
[illegible]
[illegible]
[illegible]

വിടൻ— ഊഹിപ്പാൻ വഴിയില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിലും അന്വേഷിക്കേണ്ടതാണ. കാണാതെപോയാൽ കടലിലും നോക്കണ്ടേ' എന്നാണല്ലോ ജനങ്ങൾ പറയുന്നത.

കൌമുദിക— മതിമതിയുള്ളതെല്ലാമിനി
[illegible]
അതിനിവലിച്ചിടാതെ
ഗതമായവൻ ... (൩.)

വിടൻ— അല്ലയോ സുഭഗേ! ഇങ്ങിനെ പറയേണ്ട. നിരാശപ്പെടാതിരുന്നാൽ കിട്ടും.

കൌമുദിക— ഞാൻ എങ്ങിനെ നിരാശപ്പെടാതിരിക്കുന്നു.

വിടൻ— അല്ലയോ സുന്ദരി! എനിക്കു മറ്റൊരു കാൎയ്യം ചോദിക്കുവാനുണ്ടു.

കൌമുദിക— ചോദിക്കാമല്ലോ.

വിടൻ— ഇന്നലെ രാത്രിയിൽ ഏതു സുകൃതിയാണു ഭവതിയുടെ ഈ നല്ലയൌവനത്തെ അനുഭവിച്ചത?

കൌമുദിക— ദ്രമിളതിതന്നെയാണ. മറ്റാരുമല്ല.

വിടൻ— ശുദ്ധ! പരമാൎത്ഥം പറയൂ. ഏറ്റവുമുള്ള പരിചയംകൊണ്ടു കാമം കുറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ദ്രമിളതിയല്ലെന്നു നിന്റെ ഈ ശരീരലക്ഷ്മിതന്നെ പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. എന്തെന്നാൽ—

മത്തനാംകരിവരന്റെദന്തമുനകൊണ്ടു പിളൎന്നമിഴവല്ലിപോലു
ള്ളതിന്നോടുസമമസൽപരമെത്തനിട്ടു നഖക്ഷതങ്ങൾകൊണ്ടു
ഞെക്കാതിരിയാതനോവിനോടെപഴുതിമനുള്ളതും പരമ
സത്തിനെന്നുചെയ്തുവഹിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ ശരീരംനിന്നാലെ പ്രകാശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു

അതുകൊണ്ടു സത്യംതന്നെ പറയണം. എന്നാൽ നിന്റെ മനോദ്ഭവത്തെ ഞാൻ കളയാം.

കൌമുദിക— ദ്രമിളതി കോപിഷ്ഠനാണെന്നു വിചാരിച്ചാണു മറക്കുന്നത.

വിടൻ— സാധു! ഞാൻ ദ്രമിളതിയല്ല- ഉണ്ടായതു പറയൂ.

കൌമുദിക—മുമ്പിൽതന്നെ പരിചയിച്ചവനും വളരെ നാളു പിരിഞ്ഞിരുന്നിട്ടു പിന്നെ വന്നവനും ഒരു കച്ചവടക്കാരന്റെ മകനുമായ 'കല്യാണഗുപ്തൻ' എന്ന ആളോടുംകൂടെയാണ ഇന്നലെ രാത്രിമുഴുവൻ ഞാൻ കഴിച്ചത.

വിടൻ— (ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു) എന്നാൽ ആയാളും മോഷ്ടിച്ചിരിക്കുമോ?

കൌമുദിക— അയ്യോ അങ്ങനെ പറയരുതേ. അദ്ദേഹം അപ്രകാരമുള്ള ആളല്ല.

വിടൻ—രാത്രിയിലുണ്ടായവൃത്താന്തമൊക്കെയും സംശയം കൂടാതെ പറയൂ. അതുകൊണ്ടു കാൎയ്യമുണ്ടാകും.

കൌമുദിക— അങ്ങുമറ്റൊരാളുമല്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചാണു അറിയിക്കുന്നത. സന്ധ്യാസമയത്തിൽ തന്നെ വന്ന ആ കല്യാണഗുപ്തനോടുംകൂടെ ഞാൻ ക്രീഡാഗൃഹത്തിൽ പോയി. എന്നിട്ടു രഹസ്യസല്ലാപം മുതലായതുകളെക്കൊണ്ടു കുറെനേരമ

ങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു പിന്നെ ആത്മാനന്ദത്തെ ജനിപ്പിക്കുന്ന ക
ന്ദോത്സവവും അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം—

* മാലേയക്കുറിതെക്കവിഞ്ഞുവളരുംസ്വേ
ദാംബുബിന്ദുക്കൾതൻ
ജാലത്താൽപ്പൂരുമെനിറഞ്ഞുസതതം
കൊണ്ടേറാമുണ്ടായിട്ടും
ആലസ്യംകളയുന്നതിന്നുകുളത്താൽ
ഞങ്ങൾചെയ്യുന്നതിന്നായ്
മാലിന്യംകലരാത്തവെള്ളമെഴുമക്കാണാം
കുളത്തിൽക്കടന്നാൽ (൫൪)

അനന്തരം സഖിമാരോടുകൂടിയുള്ള ജലക്രീഡ ഹേതുവായി ഞങ്ങൾക്കപ്പിന്നെയും കാമംവർദ്ധിച്ചിട്ടു......ഇതിന്റെശേഷമുണ്ടായവൃത്താന്തം ലജ്ജാവേശം ഹേതുവായിട്ടു പറവാൻ ഞാൻ ശക്തയാകുന്നില്ല.

വിടൻ— (വിചാരം) ഈ പോയ്പ്പോയിട്ടാണ മോതിരം പോയതു നിശ്ചയം. (പ്രകാശം) ഭവതി പറയുന്നതു സത്യമാണ. അതിനാൽ ഞാൻ അധികം നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നില്ല. നിങ്ങൾ പിന്നെ എപ്പോഴാണ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോന്നത?

കൌമുദിക— ഞാൻ പറയാം. ഏകദേശം ഒരു പത്തുപതിനാലുനാഴിക വെളുപ്പാറാകുമ്പോൾ ആ കുളത്തിൽനിന്നു കയറി ഗൃഹത്തിൽ വന്നിട്ടു—

വടിവിൽമുലകൾ നന്നായ്പ്പൂത്തുകെട്ടിപ്പുണർന്നും
ഇടകൾപരമിണങ്ങുംതങ്ങളിൽ ചേർത്തണച്ചും
സ്ഫുടരസബഹുസംഭോഗത്തിനാൽക്കൈതളർന്നാൽ
കടസുഖമതുകണ്ട്കൊണ്ടുറങ്ങിക്കെട്ടിവച്ചുള്ളാൽ (൫൫)

അനന്തരം ഉടനെതന്നെ കണ്ണിന്നുസ്വപ്നമായ ക്ഷേടശബ്ദവും കേട്ടു.

വിടൻ— അല്ലയോ ഭദ്രേ! നിന്റെ തലവേദനയുടെ കാരണം ഒട്ടുകേട്ടുവല്ലോ. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ ഒരു സിദ്ധൌഷധം കൊണ്ടു ഞാൻ ചികിത്സിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നു. (എന്നു മുണ്ടിന്റെ ഉള്ളിൽനിന്നു മോതിരം എടുത്തിട്ടു തന്റെ കൈകളി

ത്ത് *

ന്റു കൌമുദികയുടെ കൈപിടിച്ചു അതിനെ അണിവിരലിൽ ഇടുവിച്ചും കൊണ്ടു)

* കാമനെ തെളക്കാലംപിടിച്ചതങ്ങു പാപം
പരംജ്യോതിസ്സിന്നാലംപോയിപുണ്യം
ചെയ്ത ആളനാടിമോതിരത്തിന്നിമാനിനീ
നിന്നിൽപെട്ടെന്നിതൽപ്പുവീണും (൩൩)

മാത്രമെന്നയോ ഇല്ല,

* അതന്നെ ചെയ്യുമച്ഛണെഴുപേലവംനിൻ
വിരലിൽതുമണിചേരുംമോതിരത്തോടുചേർന്ന
വിരവൊടുകവരുന്നേകാന്തികൾക്കെല്ലാമിതാ
നവമിയമലരൊടൊക്കവെല്ലിതൻപല്ലവംപോൽ (൩൪)

(വിചാരം) രോമ- ഇവളുടെ മനസ്സിലെ സന്തോഷം മുഖത്തു പ്രകാശിക്കുന്നു- എങ്ങിനെയെന്നാൽ-

* വടിവോടുവിരുതിടുന്നാനന്ദം
വിടരുന്നുവതനിമക്കണ്ണെന്നും
സ്ഫുടമായിതുകാൺമെ പ്രവേശിപ്പാൻ
ഇടതന്നുവച്ചിലകന്നവെല്ലുച്ചുണ്ണും (൩൫)

കൌമുദിക - * മാനവർ‍ദ്ധ്യമശിനാരുൾമോനെയി
അവനല്ലനെന്തിനുകാന്തമുരെങ്ങിനെ
ധനമേകിയ ഈശനെന്നനൻസാഗര
അതിനെന്നപോലെഴകിലാദ്യമില്ലിടും (൩൬)

അഥവാ— * ചൊവ്വേടിതിൽപ്രകരമായ്പകാരമൊന്നും
ചെല്ലാതിരിപ്പുവന്നെതിർവ്യമിത്രമാത്രം
ആവാതിനിയിരുടെ ചൊല്ലിടുവൻകൃപയ്ക്കു
ള്ളാവാസനിൻ കടാക്ഷമരയൗവനത്തേകിം (൩൭)

വിടൻ— ഇനി ഇതിൽ പാരമായിട്ടെന്താണ പ്രത്യുപകാരമുള്ളത ?

* അല്പപുണ്യനാലഭിക്കുകില്ലുകേൾ
കെട്ടിഴനാഥകടാക്ഷാമൃതവു
അതല്പ്പാളിപുണ്യമാന്നു ചെയ്വതു
അല്ലലാക്കിയുമെചൊല്ലിടേണമോ (൩൮)

(വിചാരം) ഹോ! മദ്ധ്യാഹ്നയാപനം ഫലിച്ചു. വെയിലും കാളച്ചാന്നു ആറി. അപ്രകാരംതന്നെ ഇപ്പോൾ.

● തിന്നിട്ടപ്പുകലുള്ളൊരംഭമഴകെറുംകന്നുതമ്മോടുടൻ
ചേർന്നോരംമന്നമാന്നച്ചൂതമലരിൽക്കെപ്പോടടിച്ചുത്തിനെ
വന്നീട്ടന്നൊരുകാറുമേറുമ്പൊസംസൈാരധമന്നാലൃകലായ്
കന്നിപ്പെന്നൊരു മോളമാരമൊടിയന്നീട്ടുന്നു കാഴ്ചിപ്പൃക്ഷം (൩൨)

അതിനാൽ ഇപ്പോൾ പുറപ്പെടുവാനുള്ള സമയമായി. (പ്രകാശം) ഭദ്രേ! ഒരു വലിയ ബന്ധുകാര്യത്താൽ പരാധീനനായ ഞാൻ പോകുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

കൌമുദിക— ഈ മോതിരം കിട്ടിയ കഥയെ ഞാൻ അറിവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

വിടൻ— ഇപ്പോൾ സമയം പോകുന്നു. ഈ വൃത്താന്തം വിസ്തരിച്ചു പറയേണ്ടതാണുതാനും. അതുകൊണ്ടു നാളെ വന്നിട്ടു ഞായത്തുപോലെയൊക്കെ പറയാം.

കൌമുദിക— ഭവാൻ്റെ ഇഷ്ടംപോലെയാകട്ടെ. എങ്കിലും ഇത്ര മാത്രം ഞാനപേക്ഷിക്കുന്നു. അനന്യശരണയായ എൻ്റെ ഈ കടം വീട്ടുന്നതിനായി താമസിയാതെ വന്ന അനുഗ്രഹിക്കണം.

വിടൻ— എന്താണു സംശയം. എന്നാൽ പോകട്ടെ (എന്നു പുറപ്പെട്ടു ചുററി നടന്നു ഇടത്തുഭാഗത്തെക്കു നോക്കീട്ടു) ആശ്ചര്യം ഇത്ര നേരവും പരമാനന്ദം അനുഭവിച്ചു കണ്ണുകൾക്കു കഷ്ടതരമായ അവസ്ഥ വന്നുകൂടിയല്ലോ. എന്തെന്നാൽ,

● പാരംപൊണ്ണുപിടിച്ചപാണ്ഡ്യപോരത്തൊട്ടുമഗ്രംനരെ
പ്പോരക്കേശരമോട്ടുംകഴുത്തതിലെഴുംതാംബൂലചർമ്മത്തൊട്ടും
സൈപരംഹന്തതന്നിക്കെ ചാരന്നോരവളൊരത്തൊരമോ നരച്ചുങ്കിനേ
പേരാൽച്ചോട്ടിലിരുന്നിട്ടന്നൊരവരന്നാററക്കണ്ണുന്നരരത്തൊട്ടും

(പിന്നെ അവളെ നോക്കീട്ടു)

● മന്ദത്തെഴുന്ന ചരണങ്ങൾകൾകളുപോലെകമ്പമുലത്തുങ്ങിഹാ
ഹന്തരെകെക്കനലമാൻപല്ലുകളുയർന്നുള്ളഉപരിനരുതോ
വൻതരംഹന്തവിലാളുതുല്യനയനങ്ങൾവിസ്തൃതലവാടമ [ദൃശം
ക്കുന്നതൽച്ചെമ്പുനിറമിങ്ങിനേക്ഷിതിയിലില്ലമറൊരുത്തനതാംഗി

അതിനാൽ വേപ്പുമരത്തൊടും പടവലവള്ളിയോടും സദൃശനായ

യ ഇവർ ആരാണ ? (വിചാരിച്ചിട്ട) ആഃ അറിഞ്ഞു. ധമ്മസേനനും കമലമാസിയുമാണ. ഇവർ അമംഗളദർശനന്മാരാകയാൽ ഇവരെ കണ്ടുകൂടി ചെയ്യാതെ പൊയ്ക്കളയാം. (പുറിന്നടന്നുംകൊണ്ട വലത്തുപുറത്തേക്കുനോക്കീട്ട) ഹൊഃ ഇതാ ഉദാരമഞ്ജരിയുടെ ഗൃഹം. അതിനാൽ ഇവിടെച്ചെന്ന കുറെ വിശ്രമിച്ചിട്ട പോകാം. (പ്രവേശത്തെ നടിച്ചിട്ട) ഹൊഃ ഇവിടെ വാതിലടച്ച സാക്ഷയിട്ടിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവൾ ഇവിടെ ഉണ്ടൊ ഇല്ലയൊ എന്ന ക്ഷണനേരം നിന്ന അറികതന്നെ. (എന്ന അപ്രകാരം ചെയ്ത ചെവിയോർത്തിട്ട)

അതിസൂക്ഷ്മാമന്ദശ്വാസസ്സുഘൂർണ്ണരവം
തിരസ്കൃതമൊത്താട്ടിചഭ്രേകുർപ്പുതുണ്ടമേ
അതുമൂലമിന്നിവിടെയുണ്ടുമീച്ചയാ
ണതിഗൂഢമായസ്വതൊതസ്വയമെന്നാൽ (സ്വഗ)

എന്നാൽ ജാരനായിട്ടുള്ളവൻ പിന്നെ ആരാണെന്നറിയുന്നില്ല. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ എന്താണ ചെയ്യേണ്ടത. (ആലോചിച്ചിട്ട) നമുക്കെന്താണനഷ്ടം. ഉറക്കെ വിളിക്കതന്നെ. ആ സമയത്തിൽ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്ന കർമ്മം മതിയാക്കട്ടെ. (പിന്നെയും കുറെക്കൂടി ഉറക്കെ) ആരാണിവിടെയുള്ളത ? ഈ വാതിൽ ഒന്ന തുറക്കണെയ് ! !

(അണിയറയിൽ)

എന്താണ പറഞ്ഞത ! ഇതാ ഞാൻ വരുന്നു.

വിടൻ— ഇപ്പോൾ ശബ്ദം കേൾക്കുന്നില്ല. എന്നതന്നെയുമല്ല ഉദാരമഞ്ജരി സംഭ്രമത്തോടുകൂടെ വാതിൽ തുറന്ന അകത്തു നടന്നിരുന്ന കാര്യത്തിന്റെ സ്വരൂപത്തെ മറച്ചുവെച്ച ഞാൻ അകത്തു കടന്ന ചെല്ലാതിരിപ്പാനായിട്ടിതാ പുറത്തേക്കുവരുന്നു. (അനന്തരം ഉദാരമഞ്ജരി പ്രവേശിച്ചിട്ട) ഭവാൻ എപ്പോളാണിവിടെ വന്നത ?

വിടൻ— (വിചാരം) ആകട്ടെ ഇങ്ങനെ പറകതന്നെ. (പ്രകാശം) ഞാൻ ഇവിടെ വന്നിട്ട രണ്ടു നാഴികയായി.

ഉദാര— ഞാൻ ഗൃഹജോലികളിൽ പ്രവേശിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട അറിഞ്ഞില്ല.

വിടൻ— (ചിരിച്ചുംകൊണ്ട) ഗൃഹജോലിയൊക്കെ കഴിഞ്ഞൊ ?

ഉദാര— ഏകദേശം കഴിഞ്ഞു എന്നുതന്നെ പറയാം.

വിടൻ— ഹൊ! ഗ്രഹച്ഛോലി വലിയതുതന്നെ. എന്തെന്നാൽ കഴിയുന്നതിന്ന മുമ്പുതന്നെ ഭവതി ഇത്ര ക്ഷീണിച്ചുവല്ലൊ.

ഉദാര— ഇയ്യിടെ തലവേദനകൊണ്ടു ആകുലനായ അപ്പന്റെ ഗൃഹത്തിലാണ അമ്മ താമസിക്കുന്നത. അതുകൊണ്ടു കുറെ അധികമുണ്ട.

വിടൻ— വിഢ്ഢി! അമ്മയിവിടെ ഇല്ലെന്നുള്ളതു ഞാൻ അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മൂഢന്മാരെ വിശ്വസിപ്പിക്കുന്ന ഈ അസത്യവാക്കുകൾ പറഞ്ഞിട്ടു ഫലമില്ല. ഇതു ഒരു പരീക്ഷകന്റെ അടുക്കൽ കവിടിയാണെന്നു പറഞ്ഞു മുത്തൊളിക്കുന്നതുപോലെയാണല്ലൊ ആലോചിച്ചുനോക്കു—

ഫാലേകാന്ത്യംവിയർപ്പാൽകുറിമകറംപതി
ഞ്ഞതുംമെപ്പീലിയലിഞ്ഞു
മൂലംലോലത്വമാന്നംമിഴികളാകചയുഗം
ഇള്ളിയുംശ്വാസവേഗാൽ
ബാലേയല്ലാതഴിഞ്ഞുംപടമധരഗതം
ദന്തപാതാൽമുറിഞ്ഞും
ചാലേകാണുന്നനെന്തെന്തുവകുപടുതി
ക്ഷീണമൊള്ളുന്നനാനായ് (൩൩)

(ചെവിയോർത്തിട്ടു) ഉദാരമഞ്ജരി! ആരാണകത്തുനിന്നുകൊണ്ടു ചിരിച്ചത? (നോക്കീട്ടു) വാതലിൽ മറഞ്ഞുകൊണ്ടിതാ ഒരുത്തൻ നില്ക്കുന്നു. (നല്ലവണ്ണം നോക്കീട്ടു) ചിരിച്ചാൽ കാണുന്ന മുഖംമാത്രം പുറത്തുകാണിച്ചുകൊണ്ട വിടവൃത്തിയെപ്പറ്റി ഏകദേശം അറിഞ്ഞവനായ 'വിമലകേതു' എന്ന വിപ്രകുമാരൻ കാണപ്പെടുന്നു.

(പറഞ്ഞതുപോലെ വിമലകേതു പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— നല്ലത സ്നേഹിത! നല്ലത.

വിമല— ഒച്ച കേട്ടപ്പോൾ തന്നെ ഭവാനെ ഞാനറിഞ്ഞു. പിന്നെ പ്രത്യക്ഷമായിട്ടു വരാതിരുന്നാലും വിദ്വാനായ അങ്ങ സൂത്രത്തിൽ ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കാതിരിക്കയില്ല എന്ന വിചാരിച്ചിട്ടാണ താനേതന്നെ പ്രത്യക്ഷമായി വന്നത. അങ്ങ അകത്തേക്കു കടന്ന ഈ ജനത്തെ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യണം.

വിടൻ—എന്ത് ഞാനിങ്ങിനെ ഒന്നും വേണ്ട. ഈ അനുചിതപ്രവൃത്തികൾകൊണ്ടുതന്നെ മതിയായി. തുടങ്ങിയ കർമ്മത്തിന്റെ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യാനായിട്ട് നിങ്ങൾ അകത്തേക്കുപൊയ്ക്കൊള്ളുവിൻ ഞാൻ പോകുന്നു. ഈ ആശീസ്സിനെ യാഥാർത്ഥ്യം ചെയ്യിൻ.

വീതശങ്കമിഹലോകവൃത്തിയെ
ചെയ്തുകൊണ്ടഴകിൽനിങ്ങളിങ്ങനെ
സ്ഥിരസൌഖ്യമെട്ടവാൎന്നിത്യവും
ജാതമാകതുവിഘ്നമീവിധം (൩൧)

(രണ്ടുപേരും പോകുന്നു)

വിടൻ— ഹാ! ഇവർ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് അകത്തേക്കുതന്നെ പോയി. പോകട്ടെ— (ചുറ്റിനടന്നു മുമ്പിലേക്കു നോക്കീട്ട്) ഹാ! ഇതാ പ്രമദവതിയുടെ പ്രഥമപുത്രിയായ മദനവതി എന്റെ നേരെ വരുന്നു. ആശ്ചര്യം— നൂതനഗർഭത്തിന്റെ ആരംഭം ഹേതുവായിട്ട് ഇവളുടെ അംഗങ്ങൾ അതിമനോഹരങ്ങളായിരിക്കുന്നു— എങ്ങിനെ എന്നാൽ—

ഗണ്ഡസ്ഥല്യൈവിളൎപ്പുണ്ടുമിഴികൾക്കാലസ്യമുണ്ടുപോർമുല
ക്കുന്നിൽചായകറുപ്പുമുണ്ടുചെറുതാസ്ത്രീണാമദ്ധ്യസ്ഥലേ
തിണ്ണംമൂന്നലകൾക്കുമയ്യിക്കമലർബാണന്നങ്ങുള്ളൊരാതൊന്നതിൽ
വണ്ണംഹന്തതെളിഞ്ഞുമങ്ങിനയഥാങ്കണ്ണോന്നുമോമാവലീ (൩൨)

(അനന്തരം മദനവതി പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— ഹാ! ഇവൾ അടുത്തുവന്നു കഴിഞ്ഞു. ഭവതി എവിടെ നിന്നാണ് വരുന്നത്?

മദന— ഇപ്പോൾ എന്റെ ഭവനത്തിൽനിന്നു തന്നെയാണ്.

വിടൻ— ഗർഭിണിയായ ഭവതിയെ കണ്ടിട്ട് ഇപ്പോൾ ഞാൻ സന്തോഷത്തിന്റെയും സന്താപത്തിന്റെയും മദ്ധ്യത്തിലാണ് വർത്തിക്കുന്നത്. എന്തെന്നാൽ,

* സന്താനമുണ്ടാവുമെന്നോൎത്തു
സന്തോഷമുൾക്കാമ്പിലുദിച്ചിടുന്നു
ചിന്തുന്നതായുണ്ട്യവിനാശമോൎത്തു
സന്താപവുംകേവലമുൾച്ചിതത്തെ (൩൩)

മദന— ഇതു സ്നേഹലക്ഷണം തന്നെയാണ്.

വിടൻ— ആകട്ടെ ഇതു എത്രാമത്തെ മാസമാണ്—

മദന— പിറക്കുന്നതു ഭാദ്രമാസത്തിലാണ.

വിടൻ— (ചിരിച്ചുംകൊണ്ട) കഴിഞ്ഞതും വരുവാനിരിക്കുന്നതുമായ മാസങ്ങളെക്കൊണ്ട ഇപ്പോൾ നടക്കുന്ന മാസത്തെ പറയുന്നതു എല്ലാ സ്ത്രീകളുടേയും സമ്പ്രദായമാണല്ലോ.

മദന— അമ്മയുടെ വാക്കിനെ അതിക്രമിക്കയരുതല്ലോ.

വിടൻ— എന്നാൽ ഞാനും അമ്മ പറയേണ്ടതിനെ കുറച്ചു പറയാം.

* ചെറുതാണവിടത്തെ വയറു പോരകരു
ത്തൊരാ ചുചുകങ്ങളെഴുമാക്കുചങ്ങളും
അരിയായ ചേലയുടെ തുമ്പുകൊണ്ടു നീ
ശരിയായ്‌വരുന്നു കഴിയുന്നു ഗർഭിണി! (൧൭)

മദന— അങ്ങു സ്നേഹംകൊണ്ട അമ്മയെപ്പോലെ തന്നെയാണല്ലോ. ഞാൻ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യാം. (അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നു)

വിടൻ— (വാത്സല്യംകൊണ്ടു മറച്ച മുഖത്തടത്തിൽ കൈവച്ചിട്ടു)

* കണ്ണാലതിരിക്കുന്നോർ കൈകൾ കടാക്ഷ
വന്നൊത്തിടാഞ്ഞ തൽപതിവുപോലം
എന്നിത്രമാത്രം മറുനാറിയിച്ചി
ട്ടനന്തരം ശ്രീമതിമാർക്കൊണ്ടാൻ (൧൮)

പിന്നെ ഭവതി എവിടേക്ക പോകുന്നു?

മദന— മാകന്ദോദ്യാനത്തിലിരിക്കുന്ന ഭഗവാൻ കാമദേവനെ വന്ദിക്കുവാൻ പോകുന്നു.

വിടൻ— എന്നാൽ പോകൂ. ഞാനും പോകുന്നു. (മദനവതി പോയി)

വിടൻ— (ചുററി നടന്നു മുമ്പിലേക്ക നോക്കീട്ട)

*പാരംവെളിച്ചമുണ്ടു കണ്ടുന കല്ലാൽത്തീർത്ത മദ്ധ്യത്തിലു
ള്ളോരു പുൽത്തറയിലങ്ങിനെയിരിക്കുന്നതിനാൽ കൂടിയും
പാരാതഴിയുന്ന ചേലയെ കൈകൊണ്ടു നിന്നുപിടിച്ചു
നാരാൽതന്നെ വഴക്കിനോടു നിൽക്കുന്ന ഇവനാരോ (൧൯)

അതിനാൽ ഇവൻ ആരാണ? (വിചാരിച്ചിട്ടു) മുന്നിൽ ആരഷി ഇന്നിപ്പോൾ പിടിയാനയെന്ന വിചാരിച്ചുകൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ ഏതുമയായിത്തീർന്നു. എന്തെന്നാൽ ഇവൻ എല്ലാകാലി

കടാക്ഷം ഒരുപോലെ സ്വതാഭ്യാസം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള കളരിയും 'തുലമാലിക' എന്ന എല്ലാവരാലും അറിയപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന നാമത്തോടുകൂടിയവളുമായ ഒരു കുലടയാണ്. അപ്രകാരം തന്നെ ഇവളുടെ—

ചുണ്ടത്തുമന്ദമിളവേറവുമുണ്ടുചാശം
ഞെരികല്യംനഖരേഖകളുണ്ടസംഖ്യം
തണ്ടാർശരാലയമതിൽവ്രെതവൻതഴമ്പു
മുണ്ടായിരിക്കുമിഹമേഹനമേറ്റതാൽ (൬൨)

(അനന്തരം തുലമാലിക പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— അയ്യോ ഇവൾ അടുത്തുവന്നുകഴിഞ്ഞു. അതിനാൽ ഒന്നും മിണ്ടാതെ ഓടുകതന്നെയാണ് ഉചിതം. അറിവുള്ളവർ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു,

മന്ദേതരംചപലനാരികൾതന്നടുക്കൽ
നിന്നോടുവിൻതരുണരേതുമല്ലടുത്താൽ
പിന്നാലെവന്നണയുകിൽഗ്ഗുണകല്ലുകൊണ്ടു
തന്നെങ്കിലുംത്ധതമെറിഞ്ഞുതുടത്തുകൊൾവിൻ (൬൩)

എന്നാണല്ലോ. അതിനെ ആചരിച്ചാൽ വലിയ അലൌകികമായിതീരും. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ മന്ദസ്മിതത്തോടുകൂടെ ഉള്ള മധുരവാക്കുകൊണ്ടു സന്തോഷിപ്പിച്ചിട്ടു പോകാം. (പ്രകാശം) അല്ലയോ സകലജനങ്ങളുടേയും സ്വത്ത്വസത്തുകൊണ്ടുണ്ടാക്കപ്പെട്ട ശരീരത്തോടുകൂടിയ തുലമാലികേ നീ കാമദേവന്റെ ന്തനമംഗലങ്ങളായ കടാക്ഷങ്ങളെക്കൊണ്ട് എന്നെയുടെ സമ്മാനം ചെയ്യുന്നമെ. അതുതന്നെയുമല്ല-

മന്ദസ്മേരമെന്നുപാലതൃത്യം
മുഗ്ദ്ധസ്മിതം*കലശനാമിവന്നതേ
സ്മരതിസരസത്തുവൃത്തലോ
ഹൃദയമതിൽകരുതുകരെകൊടുക്കയില്ല (൬൪)

തുലമാലിക— ആശ്ചര്യം. ഭവാനെ വളരെക്കാലം കൂടീട്ടാണേ കണ്ടതു. (എന്ന് ആലിംഗനം ചെയ്വാനായി ചെല്ലുന്നു)

വിടൻ— (വിചാരം) ഹൈ! ഇവൾ മന്ദസ്മിതത്തോടുകൂടെ ആലിം

* കലശന നിമന്റെ രൂപം.

ഗനം ചെയ്യാനായി കൈകളെരണ്ടും നീട്ടിക്കൊണ്ടു വരുന്നു. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ ഇങ്ങിനെ പറയാം. (പ്രകാശം) ഛേ! എന്നെ തൊടരുതു. ഞാൻ അശുദ്ധിയാണു.

ഇല— ഞാനും അശുദ്ധി തന്നെയാണു.

വിടൻ— (വിചാരം) കുലട പറഞ്ഞതു സത്യമാണു. എന്നാൽ അല്പം വ്യത്യാസം ഉണ്ടു. ഞാൻ തന്നെ അശുദ്ധി എന്നായിരുന്നു പറയേണ്ടതു. (പ്രകാശം)

* മനസ്സുകൊണ്ടിങ്ങിനെതമ്മിൽകോർത്തു
ലനാരതംചേർന്നൊരുകാമികൾക്കു
നിനസ്സിലന്യോന്യശരീരസംഗമെ
ന്നതുപുറത്തുള്ളൊരുശൌചകാട്ടൽ (൬൩)

ഇല— അതുശരിയാണു.

വിടൻ— ആട്ടെ. ഭദ്രേ ഇപ്പോൾ എവിടെനിന്നു വരുന്നു. എവിടെ പോകുന്നു?

ഇല— ഇപ്പോൾ താലധ്വജന്റെ സമീപത്തിൽനിന്നു വരുന്നു. സാലധ്വജന്റെ സമീപത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്യുന്നു.

വിടൻ— (ഉള്ളിൽ ചിരിയോടുകൂടെ വിചാരം) താലധ്വജനിൽ തൃപ്തിയില്ലാഞ്ഞിട്ടാണ പോന്നതെന്നു തോന്നുന്നു. (പ്രകാശം) ഒരു വലിയ സന്ധ്യകാര്യം നിമിത്തം ഇനിക്കു പോകുവാൻ വൈകി. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ പോകട്ടെ.

ഇല— അങ്ങു ഈ വേശ്യാമഠത്തിലുള്ള സ്ത്രീജനങ്ങളുടെ കൃത്യമെല്ലാം ശിക്ഷിക്കുന്നവനാണെങ്കിലും എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ഒരിക്കൽപോലും വരുന്നില്ലല്ലോ എന്നതുകൊണ്ടു ഇനിക്കു വളരെ വ്യസനമുണ്ടു.

വിടൻ— (വിചാരം) എന്താണിപ്പോൾ പറയേണ്ടതു? ആകട്ടെ ഇങ്ങിനെയുള്ള കുലടകളോടു അസത്യം പറഞ്ഞാൽ ദോഷമില്ല. (പ്രകാശം) ഭദ്രേ! നാളെ സൂര്യനുദിക്കുമെങ്കിൽ നിന്റെ വ്യസനം ഞാൻ തീർത്തേക്കാം. ഇപ്പോൾ പൊയ്ക്കൊൾക.

ഇല— എന്നാലങ്ങിനെയാവട്ടെ. (എന്നു പോയി)

വിടൻ— ആവൂ ഇവൾ പോയല്ലോ. പുരുഷന്മാരെ പിടിക്കുന്ന പിശാചികയുടെ മുഖത്തിൽനിന്നു ഭാഗ്യംകൊണ്ടു ഞാൻ വിട്ടുപോന്നു. (പടിഞ്ഞാട്ടു നോക്കീട്ടു) അഹോ സന്ധ്യാസമയം സമീപിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ,

* ഭാനുരന്നിറമിയന്നപ്പശ്ചിമപോർമ്മിട്ടുനി
തമ്മണിയുടെയലിംഗപൊടിതന്നോരയാക

തരുണിയുടെയകുന്തളികലെപ്പുല്ലിവാല
കരണെനുചിവിലാസംതാൻമരിക്കുന്നിതിപ്പോൾ (ൈ)

ഈ സമയം വളരെ മനോഹരം തന്നെ. എന്തെന്നാൽ ഇപ്പോൾ,

● വൻകേശങ്ങളിൽനല്ലപുഷ്പധൂപുകച്ചു
ണ്ടാക്കിനൽസൌരഭം
കൊങ്കക്കുന്നിലണിഞ്ഞു ചന്ദനരസംതാം
ന്യൂലവൃത്തിനൊടൻ
കൺകോണേറെമദാൽചുവന്നമദന
ക്രീഡയ്ക്കുമൊരുമ്പെട്ടഹോ
തൻകാന്താലയമായതിൽത്തരുണിമാർ
പ്രായേണപോകുന്നിതാ (വ്വ)

അഹോ തിക്കുകളുടെ വിഹാരാവസ്ഥ സഹിക്കപ്പെട്ടുകൂടാത്തതാണ. എന്തെന്നാൽ,

● തമ്മിൽതൻകൊക്കിനാൽതാമരവളയ
മതേകുന്നലീശലംശപാസിക്ക
നമ്മൾമോഹാൽപുൽകിടുന്നപലകലിരവ
മാസ്സ്വാദ്യപക്ഷങ്ങൾകൊണ്ടും
ചെമ്മേ കണ്ണീർപൊഴിക്കുന്നിവയുമയ
ദോഷമായിവിട്ടുപേക്ഷിത്തി
ട്ടിതട്ടിച്ചക്രവാകപ്രഹതിമയവെടിഞ്ഞിത
ത്തുചെയ്യുന്നതില്ലാ

(ചുററിനടന്ന വലത്തു ഭാഗത്തേക്ക നോക്കീട്ട) ആശ്ചര്യം ചെല്ലേണ്ടതായ സ്ഥലത്തുവെച്ചന്ന. ഇതാണ അനംഗപതാകയുടെ ഗൃഹം. ഇതിലേക്ക കടക്കുകതന്നെ.

(എന്ന കടക്കുന്നതായി നടിച്ചിട്ട) ആശ്ചര്യം ഇതാ അനംഗപതാക, സായന്തനസ്നാനം ഹേതുവായിട്ട വിശിഷ്ടസ്നിഗ്ദ്ധമായും മനോഹരമായുള്ള ഗന്ധത്തോടും അഗ്രങ്ങളെക്കൊണ്ട തറയമായ തിണ്ണയെ അലങ്കരിച്ചും ഇടതിങ്ങി ചുരുണ്ടിരുണ്ട നീണ്ടുമിരിക്കുന്ന തലമുടിയോടും സൌരഭ്യത്തോടുകൂടിയ കസ്തൂരികൊണ്ട തൊട്ടിരിക്കുന്ന അതിമനോഹരമായ ഗോപികൊണ്ട അലങ്കരിച്ചിരിക്കുന്ന നെററിത്തടത്തോടും മഞ്ജുളമായി ധവളമായിരിക്കുന്ന മംഗളസൂത്രംകൊണ്ട ശോഭിച്ചിരിക്കുന്ന കണ്ഠത്തോടും ധവളമായും നേരിയുള്ളതായുമുള്ള വസ്ത്രം ഉടുത്തിരിക്കുന്നതിൻെറ പുറമെ ഇട്ടിരിക്കുന്ന നല്ല കനകമേഖലയോടും

കൂടിയവളുമായി തനിക്കു ഏററവും വിശ്വാസ്യയായ ചിത്രലതയുമായി ഓരോന്നു പറഞ്ഞും അതി നിൎമ്മലങ്ങളായ പല്ലുകളുടെ ശോഭാപുഞ്ജങ്ങളാൽ ഏററവും കൂടിച്ചേൎന്നതുകൊണ്ടു വൎദ്ധിച്ചിരിക്കുന്ന വെണ്മയോടുകൂടിയ നല്ല മുല്ലപ്പൂക്കൾകൊണ്ടു മാല കെട്ടിയുംകൊണ്ടു ക്രീഡാഗൃഹത്തിന്റെ പുറത്തിണ്ണമേൽ ഇരിക്കുന്നു.

(അനന്തരം മുല്ലമാലകെട്ടിക്കൊണ്ടു അനംഗപതാകയും ചിത്രലതയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— ആശ്ചൎയ്യം ഇവളുടെ ശരീരം അതിമനോഹരംതന്നെ എന്തെന്നാൽ—

* നാരീസൃഷ്ടിക്കുഴന്തെൻനിപുണതയെവെളിവാ
ക്കിടുവാനേററവുംസൌ
ന്ദൎയ്യൌദാൎയ്യത്താലിവളെവിധിചമ
ച്ചിട്ടുണ്ടിപ്പതിന്നായ്
വീരൻകന്ദൎപ്പനെത്താൻചപലകലികയെവലി
ച്ചോരുവില്ലിൽതൊടുത്തു
ള്ളോരസ്ത്രംമോഹനാസ്ത്രത്തൊടുമരികിൽനി
യോഗിച്ചുവെന്നോൎത്തിടുന്നേൻ (സ്ര)

എന്റെ സന്ദേശത്തിലുള്ള വിശ്വാസത്താൽ മന്ദീഭവിച്ചിരിക്കുന്ന മദനാതങ്കത്തോടുകൂടിയ ഇവൾ ആ അനംഗകേതുവിന്റെ വരവിനെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്നു തോന്നുന്നു. അതിനാൽ അടുത്തു ചെല്ലുക തന്നെ. (എന്നടുത്തുചെന്നു ചിരിച്ചുകൊണ്ടു) അല്ലയോ ഇതാ സന്ധ്യാകാലത്തിൽ ഒരു അതിഥി വന്നിരിക്കുന്നു. ഉചിതങ്ങളായ സൽക്കാരങ്ങളെക്കൊണ്ടു സൽക്കരിക്കണം. (അനംഗപതാകയും ചിത്രലതയും കണ്ടിട്ടു എണീക്കുന്നു)

അനംഗ— ഭവാനായിക്കൊണ്ടു സ്വാഗതം. ഈ ആസനത്തിലിരിക്കു-

വിടൻ— എന്നാൽ അങ്ങിനെയാവട്ടെ. (എന്നു ഇരിക്കുന്നു)

അനംഗ— ഇതാ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു. (എന്നു നമസ്കരിക്കുന്നു)

വിടൻ— * മതിയതിലെത്തുയുവാവിൽ
കൊതിചെറുതാരത്തുവെച്ചിടുന്നതവ
സതതംനിങ്ങൾക്കനവ
നധികാമനോജ്ഞവിരട്ടേ (വൃഷ)

അനംഗ— ഞാൻ ഈ ആശീസ്സിനെ പരിഗ്രഹിച്ചു-

വിടൻ— ഭവതികൾ ഇവിടെ ഇരിക്കുവിൻ.

ചിത്രലത— * 'ത്വൽപ്രിയമത്തു' — (ഇത്യാദി ചൊല്ലീട്ടു) ഭവാന്റെ ഈ സന്ദേശംകൊണ്ടു തന്നെ പ്രിയസഖിക്കു മിക്കവാറും സ്വാസ്ഥ്യമുണ്ടായി. ഇനി വല്ലതെ താമസംകൂടാതെ നല്ലവണ്ണം സ്വാസ്ഥ്യമുണ്ടാകും.

വിടൻ— (അനംഗപതാകയുടെ ഉൽക്കണ്ഠാതിശയത്തെ പ്രകാശിപ്പിച്ചുംകൊണ്ടു) സഖി ചിത്രലതേ! സന്ധ്യാകാലം അടുത്തിരിക്കുന്നു. കണ്ടാലും,

ചന്ദ്രൻനൽതിലകംധരിച്ചുടനുദിപ്പാനായ്പ്രദോഷത്തിനെ
ത്തന്നേകാത്തിട്ടുപാർത്തിട്ടുന്നുദയശൈലത്തിൻതടംതന്നിലായ്
എന്നാലാപ്രിയനേയുമിക്കമലിനീകാണാതെമാഴ്കുന്നിതാ
കന്നിക്കുംകുതുകത്തിനാൽവിവശയായല്ലംവിടന്റെങ്കിലും (വൃ.)

ചിത്രലത— ഭവാൻ പറഞ്ഞതു സത്യമാണു. വേഗത്തിൽ ചന്ദ്രോദയം കുമുദിനീതാപത്തെ കളയട്ടെ.

വിടൻ— ഹെ! കാലിന്റെ ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു. (നോക്കീട്ടു) ഇതാ വസന്തത്തോടുകൂടെ കാമദേവൻ എന്നപോലെ മദനമഥനനോടുകൂടെ അനംഗകേതുവരുന്നു. ഇദ്ദേഹം,

* ക്ഷീണനായെന്നാകിലുമക്ഷീണദ്യുതിവിളങ്ങീട്ടൊന്നാമംഗമൊട്ടും
ചാണയിലുരച്ചമണിയെ ന്നോണംവിലസുന്നയൗവനത്തോടും

(അനന്തരം അനംഗകേതുവും മദനമഥനനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിടൻ— ഹെ! ഇവർ അടുത്തുവന്നു. പ്രിയമിത്രങ്ങൾക്കായിക്കൊണ്ടു സ്വാഗതം. ഐശ്വര്യത്തിന്റെ ഭംഗമുണ്ടാകരുതെന്നുള്ള ഭയത്താൽ ഞാനിപ്പോൾ എണീക്കുന്നില്ല. നിങ്ങൾ ഇരിക്കുവിൻ. (അനംഗകേതുവും മദനമഥനനും ഇരുന്നിട്ടു) ഞങ്ങൾ ഇപ്പോൾ സനാഥന്മാരായി.

മദന— 'അത്രതന്നെയുമല്ല' — (ഇത്യാദി ചൊല്ലീട്ടു) ഭവാന്റെ ഈ വാക്കുകൊണ്ടുതന്നെ പ്രിയവയസ്യന്റെ മദനതാപം കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ഭവാനെ കണ്ടതുകൊണ്ടു എങ്കൽ ഏറ്റവും വിശ്വാസവുമുണ്ടായി.

വിടൻ— ഇതിനെയുള്ള ബന്ധുക്കളോടുവല്ലതും പറകയും പ്രവൃത്തിക്കയും ചെയ്താൽ പിന്നെ അതിന്നു ഞാൻ ഭേദം വരുത്തുമോ? (അനംഗപതാകയോടായിട്ടു) ഭദ്രേ! സന്ധ്യാകാലം ഏറ്റവും അടുത്തുകഴിഞ്ഞു. സകലേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും തൃപ്തിയെ ഉണ്ടാക്കുന്ന ചന്ദ്രൻ ഉദിക്കുകയും ചെയ്തു. കണ്ടാലും,

അവികലകലകൾനിരന്തരം
കുവലയമോദത്തെനൽകിയുംപാരം
നലമോടുതാമഹോമാ
ഖലിയൊട്ടുമിവനിങ്ങുദിച്ചുവിലസുന്നു (വൃത്)

ഭവതി എന്താണ മുഖം താഴ്ത്തി പുഞ്ചിരിയിടുന്നത ? (ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു) വളരെക്കാലം ആഗ്രഹിച്ചിരുന്ന സ്ത്രീപുരുഷന്മാർ തമ്മിലെന്താണിങ്ങിനെ സംസാരിക്കാതിരിക്കുന്നത ?

ചിത്രലതയും മദനലേഖയും—പ്രതിപുരുഷനുള്ളപ്പോൾ യോഗിപ്രതിയോഗികൾക്ക തമ്മിൽ സംസാരിച്ചിട്ടാവശ്യമില്ലല്ലൊ.

വിടൻ— അതു ശരി- എന്നാൽ പ്രതിപുരുഷൻ പറയേണ്ടതായിട്ടുള്ളതിനെ കരണത്താന്ന പറയുന്നു. സഖി ചിത്രലതേ! സഖേ മദനലേഖേ!

(അനംഗപതാകയേയും അനംഗകേതുവിനേയും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ട)

ഇക്കല്യാണാംഗിയുമിപ്പുണ്യപുരുഷനുമി
പ്പിക്കയുമൊത്തുണ്ടാ
ലൽക്കാമ്പിൽപ്രമകിത്തൈരവിയിലിവരിരുപേരും
വാഴ്ത്തുംചെയ്തിടട്ടെ
വാസ്തുനാസ്ഥൽഫലംചേർന്നതിസുഭഗമതായ്
ത്തീർന്നിടട്ടെവിരിഞ്ഞെൻ
നൽക്കാമൻനിങ്ങൾമണ്ടാളിവരുടെയുമതല്ലെ
ന്റെയുംയെന്നമെല്ലാം (വൃത)

ചിത്രലതയും മദനലേഖയും— സുതേജസ്വിയായ ഭവാൻെറ വദനചന്ദ്രനിൽ നിന്നുണ്ടായ ഈ അനുഗ്രഹാമൃതത്തെ ഞങ്ങൾ പരിഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു.

വിടൻ— (പടിഞ്ഞാട്ട നോക്കീട്ട) ഓ! സന്ധ്യാസമയം അതിക്രമിക്കുന്നു അതിനാൽ ഞാൻ പോകുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

ചിത്രലതയും മദനലേഖയും— ഭവാൻ പൊയ്ക്കഴിഞ്ഞാൽ പ്രിയസഖിക്കും പ്രിയസഖനും മനോദുഃഖമുണ്ടാകും.

വിടൻ— നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും അടുക്കലുണ്ടല്ലൊ.

അനംഗപതാകയും അനംഗകേതുവും— പോകാതെ കഴികയില്ലെങ്കിൽ പോകേണ്ടതാണ. അധികം നിർബ്ബന്ധിക്കുന്നതു ഭംഗിയല്ലല്ലൊ പിന്നെ എപ്പോൾ കാണാം.

വിടൻ— അതും പറയാം

* കാമംനിറയിലെല്ലകണ്ണകരംചുവന്നത്രാമക്രീഡയാൽ
വ്യക്തമൈവാടിവലംതത്തുചെമ്മൊടിതകന്നൊരുതാഹാരമൌതമായ്
രോമാഞ്ചത്തൊട്ടമറ്റുനാൽമലയജംമൊന്തതതെഴുംനിങ്ങളെ
കാണൊനായിനിഞാൻപ്രഭാതസമയേന്ദുതൊട്ടമെത്തിടുവൻ ()

അനംഗപതാകയും അനംഗകേതുവും— എന്നാൽ താമസിക്കാതെ വരുവാനായിട്ടു പോകതന്നെ.

വിടൻ— അങ്ങിനെ ആവട്ടെ. (എഴുനീററിട്ടു)

തരുണീമാണിക്യമതിവഠം
തരുണമിലിചനിനപൊന്നമാണിവരെ
ഇവരെയൊജിപ്പിച്ചേൻ
വിരവിനൊടുംമറന്തഞാൻകൃതാത്ഥനായ് (൮൭)

അപ്രകാരമെങ്കിലും ഇത്രമാത്രം ഭവിക്കട്ടെ.

(ഭരതവാക്യം)

തെല്ലുമെന്നസ്വതിലസ്യയകലനിടാത്ത
ചൊല്ലാറപണ്ഡിതർസമോചിപമിണ്ണിച്ചും
വല്ലാതഭൂപ്പുരടെകണ്ണയുഗത്തിലൊട്ടും
ചെല്ലാതെയുംകവിവചസ്സുകളിരിനിടട്ടെ. (൮൮)

ഇതുംകൂടി അനുഗ്രഹിക്കുന്നു.

ശ്രീമൽകീർത്തികലാപങ്ങനില്പമെഴും
ശ്രീരാജരാജാഖ്യനാം
ഭൂമീന്ദ്രൻപ്രജയംവരെനൂഴൽപെടാതിയൂഴി
പാലിക്കണം
സോമാർദ്ധശേഖരന്റെമെമുപകതിസമ്പാദിച്ചു
പുണ്യാളിയാം
കാമാക്ഷികുലദേവതാമനസാ
കാമങ്ങളേനൽകണം (൮൯)

(എല്ലാവരും പോയി)

ശുഭമസ്തു.

കേരളസാഹിത്യ
അക്കാദമി